

2018

POLITICAL SCIENCE

Full Marks : 100

Pass Marks : 30

Time : Three hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

Part A (ক - অংশ)

Q. No. 1 (a - f) carries 1 mark each	1×6 = 6
Q. Nos. 2 - 7 carry 2 marks each	2×6 = 12
Q. Nos. 8 -12 carry 4 marks each	4×5 = 20
Q. Nos. 13 & 14 carry 6 marks each	6×2 = 12
	<hr/> Total = 50

Part B (খ - অংশ)

Q. No. 15 (a - f) carries 1 mark each	1×6 = 6
Q. Nos. 16 - 21 carry 2 marks each	2×6 = 12
Q. Nos. 22 -26 carry 4 marks each	4×5 = 20
Q. Nos. 27 & 28 carry 6 marks each	6×2 = 12
	<hr/> Total = 50

Total (Part A & B) : 50 + 50 = 100

Contd.

PART-A / ক-শাখা
(Contemporary World Politics)
(সমসাময়িক বিশ্ব রাজনীতি)

1. Answer the following as directed :

1×6=6

তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশ অনুযায়ী উত্তৰ লিখা :

- (a) Write *any one* new threat to human security.
মানৱ নিৰাপত্তাৰ প্ৰতি যিকোনো নতুন ভাবুকি এটা লিখা।
- (b) Write 'yes' or 'no' :
China adopted an 'open door' policy.
'হয়' অথবা 'নহয়' লিখা :
চীনে 'মুক্ত দুৱাৰ' নীতি গ্ৰহণ কৰিছিল।
- (c) Write the full form of SAFTA.
SAFTA ৰ সম্পূৰ্ণ নাম লিখা।
- (d) What do you mean by 'Operation Desert Storm' ?
'মৰুভূমি ধুমুহা অভিযান' মানে কি?
- (e) Which of the following UN agency is concerned with the safety and peaceful use of nuclear technology ?
(i) The UN Committee on Disarmament
(ii) International Atomic Energy Agency
(iii) UN International Safeguard Committee
(iv) None of the above

(Choose the Correct one)

28T POSC

[2]

নিম্নলিখিত ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ কোনটো সংস্থাই পাৰমাণৱিক প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ নিৰাপদ আৰু শান্তিপূৰ্ণ ব্যৱহাৰৰ দিশটো চোৱা-চিতা কৰে?

- (i) নিৰস্ত্ৰীকৰণ সম্পৰ্কীয় ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ সমিতি
- (ii) আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় পাৰমাণৱিক ইন্ধন এজেন্সি
- (iii) ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় নিৰাপদ সমিতি
- (iv) ওপৰত উল্লেখ কৰাৰ এটাও নহয়।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা)

(f) _____ initiated the reforms in Soviet Union in 1985.

(Fill in the blank)

১৯৮৫ চনত ছোভিয়েট ইউনিয়নত _____ য়ে সংস্কাৰৰ সূচনা কৰিছিল।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

2. Write *two* causes of Globalisation. 2
বিশ্বায়নৰ দুটা কাৰণ লিখা।
3. Mention *two* areas of conflict between India and Pakistan. 2
ভাৰত আৰু পাকিস্তানৰ মাজৰ সংঘাতৰ দুটা ক্ষেত্ৰ উল্লেখ কৰা।
4. When was ASEAN established and how many members were there at the beginning ? 1+1=2
আছিয়ান কোন চনত গঠন হৈছিল আৰু আৰম্ভণিত ইয়াৰ কিমান সদস্য আছিল?
5. Write the name of *two* super powers emerged after Second World War. 2
দ্বিতীয় বিশ্বযুদ্ধৰ পিছত আবিৰ্ভাৱ হোৱা বৃহৎ শক্তি দুটাৰ নাম লিখা।
6. Write *two* constraints on American hegemony. 2
মাৰ্কিন আধিপত্যৰ ওপৰত থকা দুটা প্ৰতিবন্ধকতা লিখা।
7. Write *two* causes of disintegration of Soviet Union. 2
ছোভিয়েট ইউনিয়নৰ খণ্ডিতকৰণৰ দুটা কাৰণ লিখা।

28T POSC

[3]

Contd.

8. Discuss briefly about the relationship between India and China. 4
ভাৰত আৰু চীনৰ মাজৰ সম্পৰ্কৰ বিষয়ে চমুকৈ আলোচনা কৰা।
9. Discuss briefly about the economic consequences of Globalisation. 4
বিশ্বায়নৰ অৰ্থনৈতিক পৰিণতি সমূহৰ বিষয়ে চমুকৈ আলোচনা কৰা।
10. Write briefly about global poverty. 4
বিশ্বজনীন দ্ৰৱিদ্ৰতাৰ বিষয়ে চমুকৈ লিখা।
11. What is the relationship between the rights of indigenous people and environment? Discuss briefly. 4
খিলঞ্জীয়া জনসাধাৰণৰ অধিকাৰ আৰু পৰিবেশৰ মাজৰ সম্পৰ্ক কি? চমুকৈ আলোচনা কৰা।
12. Do you think that India should be given permanent membership in UN Security Council? Justify your answer. 4
ভাৰতক ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ নিৰাপত্তা পৰিষদৰ স্থায়ী সদস্যপদ প্ৰদান কৰিব লাগে বুলি ভাবানে? তোমাৰ উত্তৰৰ যুক্তিযুক্ততা দিয়া।
13. Discuss the consequences of disintegration of Soviet Union. 6
ছোভিয়েত ইউনিয়নৰ খণ্ডিতকৰণৰ পৰিণতিসমূহ আলোচনা কৰা।

Or/ অথবা

- Discuss India's Relationship with USA. 6
আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ সৈতে ভাৰতৰ সম্পৰ্ক আলোচনা কৰা।
14. Discuss critically about New International Economic Order. 6
নব্য আন্তৰ্জাতিক অৰ্থনৈতিক ব্যৱস্থাৰ সমালোচনাত্মক আলোচনা কৰা।

Or/ অথবা

- What was India's stand in the Cold War era? Discuss. 6
শীতল যুদ্ধৰ যুগত ভাৰতৰ স্থিতি কেনেধৰণৰ আছিল? আলোচনা কৰা।

28T POSC

[4]

PART-B / খ-শাখা

(Politics in India since Independence)

(স্বাধীনোত্তৰ ভাৰতৰ ৰাজনীতি)

15. Answer the following as directed : 1×6=6
তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশ অনুযায়ী উত্তৰ লিখা :
- (a) In which year Planning Commission was established ?
কোন চনত পৰিকল্পনা আয়োগ স্থাপিত হৈছিল?
- (b) In which district Anti Arrack movement took place ?
কোনখন জিলাত মাদক দ্ৰব্য বিৰোধী আন্দোলন সংঘটিত হৈছিল?
- (c) First nuclear explosion undertaken by India was in the year _____.
(Fill in the blank)
ভাৰতে প্ৰথমবাৰৰ বাবে _____ চনত পাৰমাণৱিক বিস্ফোৰণ ঘটাইছিল।
(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)
- (d) Write the name of any one State formed on the basis of State Reorganisation Act, 1956.
১৯৫৬ চনৰ ৰাজ্য পুনৰগঠন আইনৰ ভিত্তিত গঠন হোৱা যিকোনো এখন ৰাজ্যৰ নাম লিখা।
- (e) The fourth general election of 1967 brought change in India's political and electoral history. (Write 'true' or 'false')
১৯৬৭ চনৰ চতুৰ্থ সাধাৰণ নিৰ্বাচনে ভাৰতৰ ৰাজনৈতিক আৰু নিৰ্বাচনী ইতিহাসত পৰিৱৰ্তন আনিছিল। ('সত্য' নে 'অসত্য' লিখা)
- (f) When was National Emergency due to internal disturbance declared for the first time in India ?
ভাৰতত প্ৰথমবাৰৰ বাবে আভ্যন্তৰীণ বিশৃংখলতাৰ বাবে কোন চনত জাতীয় জৰুৰীকালীন অৱস্থা ঘোষণা কৰা হৈছিল?

28T POSC

[5]

Contd.

16. Write *two* recommendations of Mandal Commission. 2
মণ্ডল আয়োগৰ দুটা পৰামৰ্শ লিখা।
17. _____ and _____ were the two nations included in 'Two Nations Theory' advanced by the Muslim League before independence. 2
(Fill in the blanks)
স্বাধীনতাৰ পূৰ্বে মুছলীম লীগে আগবঢ়োৱা 'দ্বি জাতি তত্ত্ব'ত অন্তৰ্ভুক্ত কৰা ৰাষ্ট্ৰ দুখন আছিল _____ আৰু _____।
(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)
18. Write *two* features of Coalition Government. 2
সংযুক্ত চৰকাৰৰ দুটা বৈশিষ্ট্য লিখা।
19. What were the *two* reasons which led to the mid term election in 1980? 2
১৯৮০ চনত মধ্যৰাতীকালীন নিৰ্বাচন অনুষ্ঠিত কৰিবলগীয়া হোৱাৰ দুটা কাৰণ কি কি?
20. Write *any two* features of India's foreign policy. 2
ভাৰতৰ বৈদেশিক নীতিৰ যিকোনো দুটা বৈশিষ্ট্য লিখা।
21. What is 'Grand Alliance' in the context of Indian Politics? 2
ভাৰতীয় ৰাজনীতিৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত 'বিশাল মিত্ৰতা' মানে কি?
22. Discuss briefly about the reasons of Congress domination in the early years of India's independence. 4
ভাৰতৰ স্বাধীনতাৰ আৰম্ভণিৰ সময়ছোৱাত কংগ্ৰেছ দলৰ আধিপত্যৰ কাৰণসমূহ চমুকৈ আলোচনা কৰা।
23. Discuss briefly about Chipko movement. 4
চিপকো আন্দোলনৰ বিষয়ে চমুকৈ আলোচনা কৰা।
24. State the main arguments in the debate that ensued between industrialisation and agricultural development at the time of Second Five Year Plan. 4
দ্বিতীয় পঞ্চবাৰ্ষিক পৰিকল্পনাৰ সময়ত উদ্যোগীকৰণ আৰু কৃষি বিকাশৰ মাজত উদ্ভৱ হোৱা বিতৰ্কৰ বৰ্ণনা কৰা।

25. Discuss briefly about the secessionist movements in North East India. 4
উত্তৰ পূব ভাৰতৰ বিচ্ছিন্নতাবাদী আন্দোলন সমূহৰ বিষয়ে চমুকৈ আলোচনা কৰা।
26. Discuss briefly about India's Nuclear Policy. 4
ভাৰতৰ পাৰমাণৱিক নীতিৰ বিষয়ে চমুকৈ আলোচনা কৰা।
27. Discuss the controversies regarding emergency. Do you think it was necessary? Justify your answer. 5+1=6
জৰুৰীকালীন অৱস্থাৰ সৈতে জড়িত বিতৰ্ক সমূহ আলোচনা কৰা। তুমি জৰুৰীকালীন অৱস্থা ঘোষণা কৰাটো প্ৰয়োজনীয় আছিল বুলি ভাবানে? তোমাৰ উত্তৰৰ যুক্তিযুক্ততা ডাঙি ধৰা।
- Or/ অথবা
- Analyse the lessons India got from emergency. 6
জৰুৰীকালীন অৱস্থাৰ পৰা ভাৰতে লাভ কৰা শিক্ষাৰ বিশ্লেষণ কৰা।
28. What do you mean by Planned development? Discuss the role of Planning Commission in the development of India. 1+5=6
পৰিকল্পিত বিকাশ মানে কি বুজা? ভাৰতৰ বিকাশত পৰিকল্পনা আয়োগৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা।
- Or/ অথবা
- What is Green Revolution? Discuss critically about green revolution in India. 1+5=6
সেউজ বিপ্লৱ কি? ভাৰতৰ সেউজ বিপ্লৱৰ বিষয়ে সমালোচনাত্মক আলোচনা আগবঢ়োৱা।

— x —

28T ECON

2018

ECONOMICS**Full Marks : 100****Pass Marks : 30****Time : Three hours***The figures in the margin indicate full marks for the questions.***Part I (ক - অংশ)**

Q. No. 1 (a - f) carries 1 mark each	1×6 = 6
Q. No. 2 - 7 carries 2 marks each	2×6 = 12
Q. No. 8 -12 carries 4 marks each	4×5 = 20
Q. No. 13 & 14 carries 6 marks each	6×2 = 12
Total	50

Part II (খ - অংশ)

Q. No. 15 (a - f) carries 1 mark each	1×6 = 6
Q. No. 16 - 21 carries 2 marks each	2×6 = 12
Q. No. 22 -26 carries 4 marks each	4×5 = 20
Q. No. 27 & 28 carries 6 marks each	6×2 = 12
Total	50

Total (Part I & II) : 50 + 50 = 100

Contd.

PART A - ক অংশ

1. (a) Define market economy.
বজাৰ অৰ্থনীতিৰ সংজ্ঞা দিয়া। 1
- (b) What does a point below the production possibility frontier indicate?
উৎপাদন সম্ভাৱনীয় সীমাৰেখাৰ তলত অৱস্থিত বিন্দু এটাই কি সূচায়? 1
- (c) What is meant by inferior goods?
নিকৃষ্ট দ্ৰব্য বুলিলে কি বুজায়? 1
- (d) What is an indifference curve?
নিৰপেক্ষ ৰেখা কি? 1
- (e) If there is no change in quantity demanded despite a change in the price of a commodity, what will be the price elasticity (e_p) of demand?
এবিধ দ্ৰব্যৰ দৰৰ পৰিৱৰ্তন সত্ত্বেও যদি চাহিদাৰ পৰিমাণৰ কোনো পৰিৱৰ্তন নহয়, তেনেহলে চাহিদাৰ দৰ স্থিতিস্থাপকতা (e_p) কিমান হ'ব? 1
- (f) What is a production function?
উৎপাদন ফলন কি? 1
2. Distinguish between positive economics and normative economics.
যথার্থ আৰু আদৰ্শগত অৰ্থবিজ্ঞানৰ পাৰ্থক্য লিখা। 2
3. Mention any two important factors determining price elasticity of demand.
চাহিদাৰ দৰ স্থিতিস্থাপকতা নিৰ্দ্ধাৰণ কৰা যিকোনো দুটা গুৰুত্বপূৰ্ণ কাৰক উল্লেখ কৰা। 2
4. Suppose, when the price of a good is ₹4, the quantity demanded is 25 units. As price increases to ₹5, the quantity demanded falls to 20 units. Calculate the price elasticity of demand.
ধৰা হ'ল, এটা সামগ্ৰীৰ দাম 4 টকা হ'লে ইয়াৰ চাহিদাৰ পৰিমাণ 25 একক হয়। যেতিয়া সামগ্ৰীবিধৰ দাম 5 টকালৈ বাঢ়ে, চাহিদাৰ পৰিমাণ 20 এককলৈ কমে। এনে ক্ষেত্ৰত চাহিদাৰ দৰ স্থিতিস্থাপকতা নিৰ্ণয় কৰা। 2

28TECON

[2]

5. Can there be some fixed cost in the long run? Justify your answer.
দীৰ্ঘকালত স্থিৰ ব্যয় থাকিব পাৰেনে? তোমাৰ উত্তৰৰ ন্যায্যতা প্ৰমাণ কৰা। 1+1=2
- OR/ অথবা
- What is marginal product of an input?
এটা উপাদানৰ প্ৰান্তিক উৎপাদন কি? 2
6. Write down the concept of normal profit.
স্বাভাৱিক লাভৰ ধাৰণাটো লিখা। 2
7. What is monopolistic competition?
একাধিকাৰ প্ৰতিযোগিতামূলক বজাৰ কি? 2
8. What does the Average Fixed Cost (AFC) curve look like? Why does it look so?
গড় স্থিৰ ব্যয় (AFC) ৰেখাডালৰ আকৃতি কেনেকুৱা? ইয়াৰ আকৃতি তেনেকুৱা কিয়? 1+3=4

OR/ অথবা

- What is meant by Returns to Scale? Give the meanings of various stages of Returns to Scale.
মাত্ৰাৰ প্ৰতিদান বুলিলে কি বুজায়? বিভিন্ন পৰ্য্যায়ৰ মাত্ৰাৰ প্ৰতিদানসমূহৰ অৰ্থ লিখা। 1+3=4
9. What is an isoquant? Why are the isoquants downward sloping?
সম উৎপাদন ৰেখা কি? সম উৎপাদন ৰেখাসমূহ কিয় তলফালে হেলনীয়া? 2+2=4
10. What does a firm wish to achieve? What three conditions must hold for a profit maximising firm in the short-run?
ব্যৱসায় প্ৰতিষ্ঠান এখানে কি উদ্দেশ্য সিদ্ধি কৰিব বিচাৰে? হ্ৰস্ব কালত লাভ সৰ্ব্বোচ্চকাৰী প্ৰতিষ্ঠান এখনৰ বাবে কি তিনিটা চৰ্ত পূৰণ হ'ব লাগিব? 1+3=4

OR/ অথবা

The production function of a firm is given as $Q = 5L^{1/2}K^{1/2}$. Calculate the level of output (Q) when it employs 25 units of labour (L) and 9 units of capital (K).
এখন ব্যৱসায় প্ৰতিষ্ঠানৰ উৎপাদন ফলন $Q = 5L^{1/2}K^{1/2}$ দিয়া আছে। 25 একক শ্ৰমিক (L) আৰু 9 একক মূলধন (K) নিয়োগ কৰিলে প্ৰতিষ্ঠানখনৰ উৎপাদনৰ পৰিমাণ (Q) নিৰ্ণয় কৰা। 4

28TECON

[3]

Contd.

11. Explain *two* characteristics of perfectly competitive market. 4

পূর্ণ প্রতিযোগিতামূলক বজাৰৰ দুটা বৈশিষ্ট্য ব্যাখ্যা কৰা।

12. Explain the effects of a rightward shift of demand curve on equilibrium price and quantity when the number of firms in the market is fixed. Use suitable diagram for your answer. 4

বজাৰত নিৰ্দিষ্ট সংখ্যক প্রতিষ্ঠান থকা অৱস্থাত ভাৰসাম্য দাম আৰু পৰিমাণৰ ওপৰত চাহিদা ৰেখাৰ সোঁফালে হোৱা স্থানান্তৰৰ প্ৰভাৱ চিত্ৰৰ সহায়ত ব্যাখ্যা কৰা।

13. What is demand curve? Show with the help of suitable diagrams how the market demand curve can be derived from individual demand curves. 1+5=6

চাহিদা ৰেখা কি? ব্যক্তিগত চাহিদা ৰেখাৰ পৰা কেনেকৈ বজাৰ চাহিদা ৰেখা পাব পাৰি চিত্ৰৰ সহায়েৰে দেখুওৱা।

OR/ অথবা

Explain consumer's optimum with the help of indifference curve approach. 6

নিৰপেক্ষ ৰেখা পদ্ধতিৰ সহায়ত ভোক্তাৰ ভাৰসাম্য ব্যাখ্যা কৰা।

14. The short run Total Cost (TC) schedule of a firm is given below. Calculate the TFC, TVC, AFC, AVC, AC and MC schedules of the firm. 6

এখন প্রতিষ্ঠানৰ হ্ৰস্বকালীন মুঠ ব্যয় (TC) অনুসূচী তলত দিয়া হৈছে। প্রতিষ্ঠানটোৰ TFC, TVC, AFC, AVC, AC আৰু MC অনুসূচীসমূহ নিৰ্ণয় কৰা।

Q	TC
0	10
1	30
2	45
3	55
4	70
5	90

28T ECON

[4]

OR/ অথবা

Give the meaning of Total Fixed Cost (TFC) and Total Variable Cost (TVC). Show with the help of a diagram that Total Cost (TC) is the sum of TFC and TVC. 2+4=6

মুঠ স্থিৰ ব্যয় (TFC) আৰু মুঠ পৰিৱৰ্তনশীল ব্যয় (TVC) ৰ অৰ্থ লিখা। চিত্ৰৰ সহায়ত দেখুওৱা যে TFC আৰু TVC ৰ যোগফলেই হ'ল মুঠ ব্যয় (TC)।

PART B - খ অংশ

15. (a) What is macroeconomics? 1
সমষ্টিবাদী অৰ্থবিজ্ঞান কি?

- (b) What is autonomous consumption expenditure? 1
স্বতন্ত্ৰ ভোগ ব্যয় মানে কি?

- (c) Define excess demand in the context of income and employment determination. 1
আয় আৰু নিয়োগ নিৰ্দ্ধাৰণৰ প্ৰসঙ্গত অতিৰিক্ত চাহিদাৰ সংজ্ঞা দিয়া।

- (d) What are public goods? 1
ৰাজহুৱা দ্ৰব্য কি?

- (e) What is balanced budget? 1
সুষম বাজেট কি?

- (f) Write down the meaning of flexible exchange rate. 1
পৰিৱৰ্তনশীল বিনিময় হাৰৰ অৰ্থ লিখা।

16. What is GDP Deflator? 2
মুঠ ঘৰুৱা উৎপাদনৰ সংকোচক কি?

OR/ অথবা

- Define budget deficit and trade deficit. 2
বাজেট ঘাট আৰু বাণিজ্যিক ঘাটৰ সংজ্ঞা দিয়া।

28T ECON

[5]

Contd.

17. What is Personal Disposable Income (PDI)?
ব্যক্তিগত ব্যয়যোগ্য আয় কি? 2
18. Distinguish between demand deposits and time deposits.
চাহিদা আমানত আৰু সময় আমানতৰ মাজৰ পাৰ্থক্য দেখুওৱা। 2
19. What is the difference between Ex-ante investment and Ex-post investment?
প্রত্যাশিত আৰু প্রকৃত (শেহান্ত) বিনিয়োগৰ মাজৰ পাৰ্থক্য কি? 2
20. Mention any two items of non-plan expenditure of a government budget.
চৰকাৰী বাজেটৰ অপৰিকল্পিত ব্যয়ৰ যিকোনো দুটা বিষয় উল্লেখ কৰা। 2
21. What is Balance of Payments (BoP)? Mention two main accounts of BoP.
লেন-দেনৰ সমতা (BoP) কি? BoP ৰ দুটা প্রধান হিচাপ উল্লেখ কৰা। 1+1=2
22. Suppose the GDP at market price of a country in a particular year is ₹1100 crore. Net Factor Income from abroad is ₹100 crore. The value of Net Indirect Tax is ₹150 crore and National Income is ₹850 crore. Calculate the aggregate value of depreciation.
ধৰা হ'ল এটা নিৰ্দিষ্ট বছৰত এখন দেশৰ বজাৰ দৰত GDP_{MP} ৰ পৰিমাণ ₹1100 কোটি। বিদেশৰ পৰা হোৱা উপাদানৰ প্রকৃত আয় (NFIA) ₹100 কোটি, শুদ্ধ পৰোক্ষ কৰৰ পৰিমাণ ₹150 কোটি আৰু জাতীয় আয়ৰ পৰিমাণ ₹850 কোটি হ'লে, ক্ষয়-ক্ষতিৰ সৰ্বমুঠ মূল্য কিমান হ'ব গণনা কৰা। 4
23. Define Intermediate goods, Final goods, Consumption goods and Capital goods.
মধ্যবৰ্তী সামগ্ৰী, অন্তিম সামগ্ৰী, ভোগ্য সামগ্ৰী আৰু বিনিয়োগ সামগ্ৰীৰ সংজ্ঞা দিয়া। 4
24. Measure the level of ex-ante aggregate demand when autonomous investment and consumption expenditure (\bar{A}) is ₹50 crore, MPS is 0.2 and level of income (Y) is ₹4,000 crore. State whether the economy is in equilibrium or not (cite reasons).
স্বতন্ত্ৰ বিনিয়োগ আৰু ভোগ ব্যয় (\bar{A}) ₹50 কোটি, প্রান্তিক সঞ্চয় প্রৱণতা 0.2 আৰু আয় স্তৰ (Y) ₹4,000 কোটি হ'লে প্রত্যাশিত সামগ্ৰিক চাহিদাৰ পৰিমাণ কিমান হ'ব উলিওৱা। এনে অৱস্থাত অর্থনীতি ভাৰসাম্যত আছেনে? কাৰণ দৰ্শোৱা। 3+1=4

28T ECON

[6]

OR/ অথবা

- The autonomous consumption in an economy is ₹500 crore and total personal disposable income is ₹5,000 crore. If the marginal propensity to consume (mpc) is 0.8, find out the level of aggregate consumption. 4
- এটা অর্থব্যৱস্থাত স্বতন্ত্ৰ ভোগৰ পৰিমাণ 500 কোটি টকা আৰু মুঠ ব্যক্তিগত ব্যয়যোগ্য আয় 5000 কোটি টকা। প্রান্তিক ভোগ প্রৱণতা 0.8 হ'লে, অর্থব্যৱস্থাত সামগ্ৰিক ভোগৰ পৰিমাণ গণনা কৰা।
25. What is revenue deficit in a government budget? Explain its implications of revenue deficit. 1+3=4
চৰকাৰী বাজেটত ৰাজহ ঘাট কি? ৰাজহ ঘাটৰ ফলত উদ্ভৱ হোৱা পৰিস্থিতিৰ ব্যাখ্যা কৰা।
26. Differentiate between devaluation and depreciation of currency. 4
মুদ্ৰাৰ অৱমূল্যায়ন আৰু মুদ্ৰাৰ বহিমূল্যৰ হ্ৰাসকৰণৰ মাজত পাৰ্থক্য দেখুওৱা।
27. Explain the circular flow of income in a simplified economy with two sectors – households and firms. 6
গৃহস্থী আৰু ব্যৱসায় প্রতিষ্ঠান — এই দুই-খণ্ডযুক্ত এটা সৰল অর্থ ব্যৱস্থাত আয়ৰ চক্ৰীয় প্রবাহ ব্যাখ্যা কৰা।

OR/ অথবা

- Write down some of the limitations of using GDP as an index of welfare of a country. 6
এখন দেশৰ কল্যাণৰ সূচক হিচাপে GDP ক ব্যৱহাৰ কৰাৰ কিছুমান সীমাবদ্ধতা লিখা।
28. What are the main functions of money? How does money overcome the shortcomings of a barter system? 2+4=6
মুদ্ৰাৰ প্রধান কার্যাবলী কি কি? মুদ্ৰাই কেনেকৈ বিনিময় প্রথাৰ অসুবিধাবোৰ আতৰ কৰে।

OR/ অথবা

- Briefly explain any four functions of the RBI. 6
ভাৰতীয় ৰিজাৰ্ভ বেংক (RBI) ৰ যিকোনো চাৰিটা কার্য চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।

28T ECON

[7]

28T MASS

2018

ASSAMESE

(MODERN INDIAN LANGUAGE)

(NEW & OLD COURSE)

Full Marks : 100

Pass Marks : 30

Time : Three hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions.*

Q. No. 1 carries 1 mark each	1×7 = 7
Q. No. 2 carries 2 marks each	2×7 = 14
Q. No. 3 carries 4 marks (any one)	4×1 = 4
Q. No. 4 carries 5 marks each	5×2 = 10
Q. No. 5 carries 1 mark each	1×5 = 5
Q. No. 6 carries 2 marks each	2×5 = 10
Q. No. 7 carries 4 marks (any one)	4×1 = 4
Q. No. 8 carries 3 mark each	3×2 = 6
Q. No. 9 carries 1 mark each	1×2 = 2
Q. No. 10 carries 2 marks each	2×2 = 4
Q. No. 11 carries 4 marks (any one)	4×1 = 4
Q. No. 12 carries 7 marks (any one)	7×1 = 7
Q. No. 13 carries 1 mark each	1×5 = 5
Q. No. 14 carries 2 marks each	2×4 = 8
Q. No. 15 carries 10 marks (any one)	10×1 = 10
Total	=100

Contd.

১। তলৰ যিকোনো সাতোটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ কৰিবা :

১×৭=৭

- (ক) 'মাথা পোট' শব্দৰ অৰ্থ কি?
- (খ) 'ওমৰ তীৰ্থ' পুথিখনি কোনখন মূল পুথিৰ ভাৱানুবাদ?
- (গ) মিলাৰামৰ মিতিৰ বা কুটুম লেখত কেইজন?
- (ঘ) দেৱাসুৰ লগলাগি কিহৰ কাৰণে সমুদ্ৰ-মহন কৰিছিল?
- (ঙ) 'মিনতি'ৰ অৰ্থ কি?
- (চ) আনন্দৰাম বৰুৱাৰ জীৱনৰ মূলমন্ত্ৰ কি আছিল?
- (ছ) কটন কলেজৰ প্ৰথমগৰাকী অসমীয়া অধ্যাপক আৰু অধ্যক্ষ কোন আছিল?
- (জ) 'বৈৰাগ্য' শব্দৰ অৰ্থ কি?
- (ঝ) শীলভদ্ৰই কোনখন গ্ৰন্থৰ বাবে সাহিত্য অকাডেমি বঁটা লাভ কৰিছিল?
- (ঞ) 'চিত্ৰবন' ষ্টুডিঅ' কোনে নিৰ্মাণ কৰিছিল?
- (ট) বসন্ত ৰোগ হোৱাৰ বিজ্ঞান-সম্মত কাৰণ কি?

২। যিকোনো সাতোটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ কৰিবা :

৭×২=১৪

- (ক) বেজবৰুৱাই উল্লেখ কৰা 'মাজিউ' আৰু 'জ্ঞান' কোন আছিল?
- (খ) 'বাদুলীসঁচাৰ' আৰু 'গলাগপা' শব্দদুটাৰ অৰ্থ কি?
- (গ) কথা-কবিতাৰ দুটা বৈশিষ্ট্য লিখা।
- (ঘ) উপেন্দ্ৰ চন্দ্ৰ লেখাৰ 'সম্পাদিত গ্ৰন্থ' দুখনৰ নাম লিখা।
- (ঙ) পুৰণি অসমীয়া সচিত্ৰ পুথি দুখনৰ নাম লিখা।
- (চ) 'অতিথি দেৱো ভৱ' মানে কি?

(ছ) শীলভদ্ৰই লাভ কৰা দুটা বঁটাৰ নাম লিখা।

(জ) জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালাই নিৰ্মাণ কৰা কথাছবি দুখনৰ নাম লিখা।

(ঝ) 'পদাৰ্থ কণা-ত্বৰক' কাক বোলে?

(ঞ) 'সৰ্বটাক মন্ত্ৰ' কি?

(ট) ড° ভৱেন্দ্ৰনাথ শইকীয়াই লাভ কৰা দুটা বঁটাৰ নাম লিখা।

৩। যিকোনো এটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ কৰিবা :

৪×১=৪

(ক) 'মগনিয়াৰ' কথা-কবিতাটিৰ মূলভাৱ তোমাৰ ভাষাত লিখা।

(খ) একাগ্ৰতা গুণে আনন্দৰাম বৰুৱাক কেনেধৰণে সহায় কৰিছিল?

(গ) 'চাৰি আশ্ৰম' বুলিলে কি বুজা? চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰা।

(ঘ) বৈজ্ঞানিক মানসিকতা মানে কি? বুজাই লিখা।

৪। যিকোনো দুটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ কৰিবা :

৫×২=১০

(ক) 'ডিবৰুগড়ত গোটাচেৰেক কথাই মোক বৰ সন্তোষ দিছিল।' — কোনবোৰ কথাই সন্তোষ দিছিল লিখা।

(খ) মিলাৰামে কি কি কাৰণত আত্মজীৱনী লিখিবলৈ লৈছিল?

(গ) হস্তিবিদ্যাৰ্ণৱ পুথিৰ বিষয়বস্তুৰ এটি আভাস দিয়া।

(ঘ) 'চিঠি' গল্পটিৰ নামকৰণৰ সাৰ্থকতা বিচাৰ কৰা।

(ঙ) অসমীয়া চলচ্চিত্ৰ শিল্পলৈ ড° ভূপেন হাজৰিকাৰ অৱদান সম্পৰ্কে লিখা।

(চ) বাতৰিকাকত আৰু আলোচনীৰ পৰা কেনেদৰে জ্ঞান লাভ কৰিব পাৰি?

(ছ) 'মিনতি' গল্পটিৰ নামকৰণৰ সাৰ্থকতা বিচাৰ কৰা।

৫। যিকোনো পাঁচোটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ কৰিবা :

১×৫=৫

- (ক) মাধৱদেৱৰ জন্ম ক'ত হৈছিল?
- (খ) 'জ্ঞানমালিনী'ৰ কবি কোন?
- (গ) কিমান চনত নলিনীবালা দেৱীয়ে 'পদ্মশ্ৰী' উপাধি লাভ কৰিছিল?
- (ঘ) জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালাৰ কবিতা পুথিখনিৰ নাম কি?
- (ঙ) 'কাঠমিস্ত্ৰীৰ ঘৰ' কবিতাটিত উল্লেখ থকা বিশ্বশিল্পীগৰাকী কোন?
- (চ) কেশৱ মহন্তৰ দ্বাৰা ৰচিত এখন গীতৰ পুথিৰ নাম লিখা।
- (ছ) 'উভতি নহাৰ কবিতা'টি কোন শ্ৰেণীৰ কবিতা?
- (জ) 'কৰুণতম' কবিতাটো কোনখন কাব্যপুথিৰ পৰা লোৱা হৈছে?

৬। তলৰ যিকোনো পাঁচোটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ কৰিবা :

২×৫=১০

- (ক) বৰগীত কাক বোলে?
- (খ) মফিজুদ্দিন আহমদ হাজৰিকাৰ কবিতাৰ দুটা বৈশিষ্ট্য লিখা।
- (গ) নলিনীবালা দেৱীৰ জীৱনীমূলক গ্ৰন্থ দুখনৰ নাম লিখা।
- (ঘ) জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালাৰ জন্ম কিমান চনত আৰু ক'ত হৈছিল?
- (ঙ) কাঠমিস্ত্ৰীয়ে ব্যৱহাৰ কৰা দুবিধ সঁজুলিৰ নাম লিখা।
- (চ) 'ডাঙৰি' আৰু 'তৰা-জৰী' শব্দ-দুটাৰ অৰ্থ লিখা।
- (ছ) নৱকান্ত বৰুৱাৰ দুখন শিশু উপযোগী গ্ৰন্থৰ নাম লিখা।
- (জ) নিৰ্মলপ্ৰভা বৰদলৈৰ দুখন গীতৰ পুথিৰ নাম লিখা।

৭। প্ৰসংগ-সংগতি দৰ্শাই ব্যাখ্যা কৰা : (যিকোনো এফাঁকি)

৪×১=৪

- (ক) তেৰেঁ কাম তেৰেঁ কৰ্মী তেৰেঁ কাৰিকৰ
নিশ্চয় নিশ্চয় তেৰেঁ বিশ্বখনিকৰ।
- (খ) আঘোণৰ আকাশতে উৰুলিৰ ৰাগি আছে,
ৰাগি আছে,
আঘোণৰ আকাশত ৰাগি আৰু ৰাগি।
- (গ) মই মোক
মোৰ সন্তানৰ কাৰণে
ক'ত মৈ যাম
ক'ত ??

৮। যিকোনো দুটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ কৰিবা :

৩×২=৬

- (ক) তোমাৰ পাঠ্যপুথিৰ অন্তৰ্গত 'বৰগীত'টিৰ মাজেৰে শিশুকৃষ্ণৰ চৰিত্ৰ কেনেদৰে প্ৰকাশ পাইছে?
- (খ) নলিনীবালাদেৱীৰ কবিতাৰ মাজেৰে মূলতঃ কি ভাৱধাৰা প্ৰকাশ পাইছে, তোমাৰ পাঠ্য
কবিতাৰ আধাৰত বিচাৰ কৰা।
- (গ) 'ষোড়শোপচাৰ' বুলিলে কি কি উপচাৰৰ কথা বুজায়?
- (ঘ) কাঠমিস্ত্ৰীয়ে কাৰ বাবে কাম কৰে বুলি কবিতাটিত কোৱা হৈছে?
- (ঙ) নৱকান্ত বৰুৱাৰ তিনিখন কবিতা পুথিৰ নাম লিখা।

৯। যিকোনো দুটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ কৰিবা :

১×২=২

- (ক) 'সত্যম্ শিৱম্ সুন্দৰম্' কথাষাৰৰ অৰ্থ কি?
- (খ) ভাৰতবৰ্ষৰ প্ৰাচীন শিক্ষা-ব্যৱস্থাৰ মূল আধাৰ কি আছিল?
- (গ) 'দিবাস্পন্ন' বুলিলে কি বুজা?

১০। যিকোনো দুটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ কৰিবা :

২×২=৪

- (ক) ভাৰতীয় দৰ্শনে মূল্যবোধক কি কি শ্ৰেণীত ভাগ কৰিছে?
- (খ) কৈশোৰ কালৰ বাবে প্ৰস্তুত কৰা মাধ্যমিক স্তৰৰ পাঠ্যক্ৰমত থকা চাৰিটা মৌলিক বিষয় কি কি?
- (গ) সহজ অৰ্থত 'মূল্যবোধ' মানে কি?

১১। যিকোনো এটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ কৰিবা :

৪×১=৪

- (ক) চিৰন্তন মূল্যবোধ সম্পৰ্কে চমুকৈ লিখা।
- (খ) 'বীৰপূজা' সম্পৰ্কে চমুকৈ লিখা।

১২। (ক) ক্ৰিয়া-বিভক্তি কাক বোলে? পুৰুষ অনুযায়ী উদাহৰণসহ ক্ৰিয়া-বিভক্তিৰ প্ৰয়োগ দেখুওৱা।

২+৫=৭

অথবা

- (খ) সম্বন্ধ বাচক বিশেষ্যৰ পুৰুষবাচক বিভক্তি কাক বোলে? অসমীয়া ভাষাৰ এই বিভক্তিবোৰৰ প্ৰয়োগ দেখুওৱা।

২+৫=৭

১৩। তলৰ যিকোনো পাঁচোটা শব্দৰ প্ৰত্যয় ভাঙি শব্দবোৰত কি প্ৰত্যয় যোগ হৈছে লিখা :

১×৫=৫

অনাহক, আওবাট, শোৱন, নাচনি, কান্দুৱা, ধৰুৱা, খেতি।

১৪। তলত দিয়া জতুৱা ঠাঁচবোৰৰ অৰ্থ লিখি একোটাকৈ বাক্য-ৰচনা কৰা : (যিকোনো চাৰিটা)

২×৪=৮

কপাল ফুলা, কাণে কাণ মাৰি, গা টঙা, চকু চহৰা, উৰুলি পুঙা, মুখ বজোৱা।

28T MASS

[6]

১৫। তলৰ যিকোনো এটি বিষয় লৈ এখন ৰচনা লিখা :

১০

(ক) মানৱ সমাজলৈ বিজ্ঞানৰ অৱদান

(আৰম্ভণি — মানৱ সমাজ মানে কি — বিজ্ঞানৰ অৱদানসমূহ — বিজ্ঞানৰ আবিষ্কাৰ — বিজ্ঞানৰ অপকাৰ — বৈজ্ঞানিক দায়িত্ব — সামৰণি)

(খ) পৰিৱেশ প্ৰদূষণ আৰু ইয়াৰ প্ৰতিকাৰ

(আৰম্ভণি — প্ৰদূষণ মানে কি — বায়ু প্ৰদূষণ — মাটি প্ৰদূষণ — জল প্ৰদূষণ — সামাজিক প্ৰদূষণ — অন্যান্য প্ৰদূষণ — প্ৰদূষণৰ প্ৰতিকাৰ — সামৰণি)

(গ) নাৰী শিক্ষাৰ প্ৰয়োজনীয়তা

(আৰম্ভণি — শিক্ষা আৰু নাৰীসমাজ — নাৰী আৰু মানৱ সমাজ — নাৰী শিক্ষাৰ প্ৰয়োজন — নাৰী শিক্ষা প্ৰসাৰৰ বাবে পৰামৰ্শ — সামৰণি)

(ঘ) তোমাৰ প্ৰিয় গ্ৰন্থ

(আৰম্ভণি — গ্ৰন্থখনৰ পৰিচয়মূলক বিৱৰণ — গ্ৰন্থকাৰৰ চমু পৰিচয় — গ্ৰন্থৰ বিষয়বস্তু — ৰচনাৰীতি — ভাললগাৰ কাৰণ — সামৰণি)

— x —

28T MASS

[7]

28T ENGL

2018

ENGLISH

Full Marks : 100

Pass Marks : 30

Time : Three hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions.*

Q. No. 1 Section A (Reading Skill)	10
Q. Nos. 2, 3 & 4 Section B (Advanced Writing Skills)	25
Q. Nos. 5, 6, 7, 8 & 9 Section C (Grammar)	20
Q. Nos. 10, 11, 12, 13, 14, 15 & 16 Section D (Text books)	45
<hr/>	
Total =	100

Contd.

SECTION A

(Reading Skill : 10 Marks)

1. Read the following passage carefully :

Among the natural resources which can be called upon in national plans for development, possibly the most important is human labour. Since the English language suffers from a certain weakness in its ability to describe groups composed of both male and female members, this is usually described as "manpower".

Without a productive labour force, including effective leadership and intelligent middle management, no amount of foreign assistance or of natural wealth can ensure successful development and modernization.

The manpower for development during the next quarter century will come from the world's present population of infants, children and adolescents. But we are not sure that they will be equal to the task. Will they have the health, the education, the skills, the socio-cultural attitudes essential for the responsibilities of development?

For far too many of them the answer is no. The reason is basic. A child's most critical years, with regard to physical, intellectual, social and emotional development, are those before he reaches five years of age. During those critical formative years he is cared for almost exclusively by his mother, and in

many parts of the world the mother may not have the capacity to raise a superior child. She is incapable of doing so by reason of her own poor health, her ignorance and her lack of status and recognition of social and legal rights, of economic parity, of independence. One essential factor has been overlooked or ignored. The forgotten factor is the role of women. Development will be handicapped as long as women remain second-class citizens, uneducated, without any voice in family or community, married when they are still practically children, and henceforth producing one baby after another, often to see half of them die before they are of school age.

We can enhance development by improving "women power", by giving women the opportunity to develop themselves. Statistics show that the average family size increases in inverse ratio to the mother's years of education — is lowest among college graduates, highest among those with only primary school training, or no education.

Malnutrition is most frequent in large families, and increases in frequency with each additional sibling. The principle seems established that an educated mother has healthier and more intelligent children, and that this is related to the fact that she has fewer children. The tendency of educated, upper class mothers to have fewer children operates even without access to contraceptive services.

The educational level of women is significant also because it has a direct influence upon their chances of employment, and the number of employed women in a country's total labour force has a direct bearing on both the Gross National Product and the disposable income of the individual family. Disposable income, especially in the hands of women, influences food purchasing and therefore the nutritional status of the family. The fact that the additional income derives from the paid employment of women provides a logical incentive to restrict the size of the family.

On the basis of your reading of the passage answer the following questions :

(A) Choose the most appropriate option : $1 \times 4 = 4$

(a) Among the natural resources which can be called upon in national plans for development —

- (i) the most important is certainly human labour.
- (ii) the most important is possibly human labour.
- (iii) the least developed is certainly human labour.
- (iv) the least developed is undoubtedly human labour.

(b) Without a productive labour force, including effective leadership and intelligent middle management

- (i) no productive work is possible.
- (ii) entrepreneurs will incur heavy loss.

- (iii) economic development will not keep pace with national movements.
- (iv) no amount of foreign assistance or of natural wealth can ensure successful development and modernization.

(c) The manpower development during the next quarter century

- (i) will be adversely affected by the threat of war.
- (ii) will come from the world's present population of infants, children and adolescents.
- (iii) will be taken care of by the current emphasis on free education for women.
- (iv) will be adversely affected by the country's economic losses and political instability.

(d) "Women power" means

- (i) giving women the opportunity to develop themselves.
- (ii) giving women the opportunity to fight themselves.
- (iii) giving women the opportunity to dominate others.
- (iv) giving women the opportunity to befool others.

(B) Answer the following questions briefly : 1×6=6

- (a) What will be the source of the manpower development during the next quarter century?
- (b) During which period is a child's growth maximum?
- (c) Why can't the first teacher be effective in some of the regions of India?
- (d) What will happen to development if the womenfolk are neglected?
- (e) How can we accelerate the rate of progress?
- (f) What is the difference between an educated mother and an illiterate mother?

SECTION B

(Advanced Writing Skills : 25 Marks)

2. You are the Proprietor of Grassland Resort, Kaziranga. Write an advertisement to be published in an English newspaper offering attractive discount to Holiday packages.
(Word Limit : 50 words) 5

OR

You are Anil/Amrita, the Cultural Secretary of Tezpur Govt. Higher Secondary School. You are planning to organise a cultural programme. Write a notice for the school notice-board inviting names of students willing to participate.
(Word Limit : 50 words) 5

3. You are Imran/Rita of Sunrise Academy, Guwahati. Recently your school celebrated the World Environment Day. Giving details of the celebrations write a report in 100-125 words for your school magazine. 10

OR

You have witnessed a train accident in which a Delhi bound Guwahati Express got derailed. Write a report in 100-125 words to be published in The Sentinel, Guwahati. You are Jayanta/Juri. 10

4. Write a letter to the Editor of The Telegraph, complaining about the noise pollution in your locality drawing the attention of the Government to take steps to check the same. Sign as Mohan/Anjali, Fancy Bazar, Guwahati. 10

OR

You are Sourabh/Rimpi, of North Lakhimpur. You have seen an advertisement for the post of Assistant Teacher in Mathematics to teach classes IX and X in Gohpur High School. Write a letter to the President of the managing committee of the school, applying for the job. Give your detailed bio-data as well.

10

SECTION C

(Grammar : 20 Marks)

5. Change the form of narration in the following sentences :

2×2=4

- (a) The Speaker said, "I thank you, ladies and gentlemen, for giving me a kind hearing. When I arrived here yesterday I did not believe that I might meet so large a gathering".
- (b) His mother exclaimed in sorrow that she had not a bit of bread to give him and that he had eaten up all the provisions she had in the house the previous day.

6. Change the voice of *any three* of the following sentences :

3×1=3

- (a) A Japanese firm makes these television sets.

(b) An earthquake destroyed the town.

(c) Whom did you laugh at ?

(d) He was taught this in his boyhood.

(e) Shut the window.

7. Rewrite *any five* of the following sentences using the verbs given in brackets in their correct tense forms :

5×1=5

(a) He _____ (work) here since 2011.

(b) I _____ (write) the letter last night.

(c) He _____ (sit) in the library when I saw him.

(d) If I were you, I _____ (not do) it.

(e) The first World War _____ (last) for four years and ended in 1918.

(f) The rubbish van _____ (come) again in the afternoon tomorrow.

8. Rewrite *any four* of the following sentences filling in the blanks with appropriate prepositions : $4 \times 1 = 4$

- (a) He is fond _____ playing cards.
- (b) She was annoyed _____ missing the bus.
- (c) Who is responsible _____ breaking this mirror ?
- (d) We tried to dissuade her _____ marrying an old man.
- (e) They are thinking _____ moving to another house.

9. Rewrite *any four* of the sentences as directed :

$4 \times 1 = 4$

- (a) This is one of the best colleges in the North.
(Change it into comparative degree)
- (b) You are richer than I.
(Make it negative without changing the meaning)
- (c) There is no smoke without fire.
(Make it affirmative without changing the meaning)
- (d) We heard of her failure.
(Make it a complex sentence)

- (e) He admitted that he had done wrong.
(Make it a simple sentence)
- (f) Unless you work hard, you will fail.
(Make it a compound sentence)

SECTION D

(Text books : 45 Marks)

10. Read *one* of the following extracts and answer the questions that follow :

- (a) "Perhaps the Earth can teach us
as when everything seems dead
and later proves to be alive.
Now I'll count up to twelve
and you keep quiet and I will go".

Questions :

- (i) What can the Earth teach us ? 2
- (ii) Why does the poet count up to twelve ? 1
- (iii) What will 'keeping quiet' help us achieve ? 1

OR

- (b) "No, in country money, the country scale of gain,
The requisite lift of spirit has never been found,
Or so the voice of the country seems to complain,
I can't help owning the great relief it would be,
To put these people at one stroke out of their pain.
And then next day as I come back into the sane,
I wonder how I should like you to come to me
And offer to put me gently out of my pain".

Questions :

- (i) Where do these lines occur? 1
- (ii) Why has the requisite spirit never been found? 1
- (iii) What does the voice of the country people seem to say? 1
- (iv) What will be of great relief for the poet? 1

11. Answer *any three* of the following questions in 30-40 words :
3×2=6

- (i) What increases continuously in 'A Thing of Beauty' ?
- (ii) What is considered to be 'an exotic moment' in 'Keeping Quiet' ?
- (iii) What are the 'merry children spilling out of their homes' symbolic of ?
- (iv) Who are referred to as the 'flower of cities' in 'A Roadside Stand' ?
- (v) Which things irritated the passers-by who stopped at the road-side stand ?

12. Answer *any five* of the following questions :

5×1=5

- (a) What is the name of the blacksmith in "The Last Lesson" ?
- (b) What is the 'great trouble with Alsace' ?
- (c) Why have Saheb and his family migrated to Seemapuri ?
- (d) Who is the 'Chota Sahib' in the 'Memoirs of a Chota Sahib' ?
- (e) How did John Rowntree find the weather when he arrived at Gauhati ?
- (f) Where was Champaran ?
- (g) Which country does Danny Casey play for ?

13. Answer *any five* in 30-40 words : $5 \times 2 = 10$

- (a) 'Will they make them sing in German, even the pigeons?' What does this sentence suggest?
- (b) What are the two different worlds in Firozabad?
- (c) What was the promise made by Anees Jung to Saheb?
- (d) What unusual visitor did Rowntree have in his bungalow one night?
- (e) Why did Gandhi choose to go to Muzzafarpur first before going on to Champaran?
- (f) What job is Geoff engaged in? Does he entertain wild and impractical dreams like his sister?
- (g) What kind of a person is Geoff?

14. Answer *any one* of the following questions in 80-100 words : $1 \times 5 = 5$

- (a) Describe the bangle makers of Firozabad. How does the vicious circle of the Sahukars, the middlemen never allow them to come out of their poverty?

OR

- (b) Relate Rowntree's experiences of floods in Assam.

15. Answer *any one* of the following questions in 125-150 words : $1 \times 7 = 7$

- (a) Describe Tishani's journey to the end of the earth — the Antarctic region, and his experience during that journey.

OR

- (b) Discuss the forms of discrimination projected in the narrations of Zitkala-Sa and Bama.

16. Answer *any four* of the following questions in 30-40 words : $4 \times 2 = 8$

- (a) What was Zitkala-Sa's immediate reaction to the cutting of her hair?
- (b) What did Annan say about his community to the narrator?
- (c) How has Antarctica remained relatively pristine?
- (d) What are Geoff Green's reasons for including high school students in the 'Students on Ice' expedition?
- (e) What is it that draws Derry towards Mr Lamb in spite of himself?
- (f) Why aren't there any curtains at the windows of Mr Lamb's house?

_____ x _____

28T ALTE

2018

ALTERNATIVE ENGLISH

Full Marks : 100

Pass Marks : 30

Time : Three hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions.*

(a)	Group A (Vibgyor) New Syllabus	65
(b)	Group B New & Old Syllabus	35
(c)	Group C (Effusions) Old Syllabus	65
		<hr/>
		Total = 100

Contd.

GROUP – A

(VIBGYOR)

(NEW SYLLABUS)

1. Give brief answers to *any five* of the following : $1 \times 5 = 5$

- (a) At what age did the verger begin working ?
- (b) What did the verger want to buy while walking on the street after losing his job ?
- (c) Name the author of 'The Testament of a Walker' ?
- (d) What is an automobile according to the author ?
- (e) Where did Mriganko Babu's driver go to fetch petrol ?
- (f) Where did the scarecrow ask Mriganko Babu to look for his watch ?
- (g) Who did Della go to to get money for Jim's present ?
- (h) What was Jim's gift for Della ?
- (i) Who is the first philosopher mentioned by Lynd in his essay ?
- (j) What did the thief in Lynd's essay buy for a high price ?

2. Answer *any five* of the following : $2 \times 5 = 10$

- (a) What occupation did the verger take up after resigning from the church ?

(b) How did the verger treat his gowns ?

(c) Why do you think the author is indifferent to the mention of any petrol hike ?

(d) Which part of the authors's car could not ordinarily be replaced ?

(e) What did Sudheer not pay any attention to ?

(f) Who was Abhiram ?

(g) Why was Della worried that Jim would be displeased ?

(h) What did Della do after reaching home ?

(i) Who was Socrates and what did he promote ?

(j) Why is Pliny the Elder famous ?

3. Give brief answers to *any three* of the following : $4 \times 3 = 12$

(a) In your opinion, what kind of a person was the verger ?

(b) Describe the author's 'imported car'.

(c) Attempt a description of the western side of the road as seen by Mriganko Babu.

(d) Describe what Della does from the moment she decides to earn money for Jim's gift till the moment she earns it.

(e) On what points does Lynd agree with Epictetus ?

4. Explain with reference to the context on *any two* of the following :

4×2=8

- (a) "Dell", said he, "let's put our Christmas presents away and keep'em a while. They're too nice to use just at present.
- (b) On reaching home, Mriganko Babu went straight to his room and searched under his wardrobe.
- (c) Among the things I value are privacy and anonymity, both are lost when I allow myself to be carried about in a gaudy car.
- (d) "I can tell you that sir", said Mr. Foreman, a little smile on his still aristocratic features. "I'd be verger of St. Peter's, Neville Square".

5. Give brief answers to *any five* of the following :

1×5=5

- (a) Where are the children in Toru Dutt's poem ?
- (b) From where does the blue smoke rise in 'Sita' ?
- (c) What are many forelands set with in 'The Brook' ?
- (d) What is the purpose of the journey of the brook ?
- (e) What is it that lies near the legs of stone in the desert ?
- (f) What does one see beside the ruins ?
- (g) In 'La Belle Dame Sans Merci', who is it whose granary is full ?

(h) What did the beautiful lady sing for the knight at arms ?

(i) In the poem 'Village Song' who will murmur 'Why doth she linger' ?

(j) Who is referred to as 'Thou' in 'Village Song' ?

6. Answer *any four* of the following :

2×4=8

- (a) In Toru Dutt's poem, who are the people dwelling in the forest ?
- (b) What is the refrain of the brook ?
- (c) What is written on the pedestal of the statue of Ozymandias ?
- (d) What did the beautiful lady give the knight at arms to eat ?
- (e) Name the birds and animals mentioned in Sarojini Naidu's poem.

7. Answer *any three* of the following :

4×3=12

- (a) Attempt a description of the forest in Toru Dutt's poem.
- (b) Critically discuss the central idea of 'The Brook'.
- (c) Describe in detail the scene seen by the traveller in the 'antique land'.

(d) What did the knight at arms do for the beautiful lady and what did she do for him ?

(e) Describe the feelings of the girl in the course of the poem 'Village Song'.

8. Explain with reference to the context on *any one* of the following :

5×1=5

(a) Tis hushed at last

And melts the picture from their sight away

Yet shall they dream of it until the day !

(b) I saw their starved lips in the gloam,

With horrid warning gaped wide,

And I awoke and found me here,

On the cold hill's side.

(c) Why, Oh why was I tempted to tarry

Lured by the boatman's song ?

GROUP – B

(NEW & OLD SYLLABUS)

9. Change *any five* of the sentences given below as per instruction given, without changing their meaning : 1×5=5

(a) The waters of the Siang have turned turbid.

(Change into interrogative)

(b) The cow was given fodder by the farmer.

(Change into active)

(c) All children love ice cream.

(Change into passive)

(d) Aren't dogs faithful animals ?

(Change into assertive)

(e) A Leopard can never change its spots.

(Change into interrogative)

(f) Chennai is hotter than Mumbai.

(Change into negative)

(g) No one found the play uninteresting.

(Change into affirmative)

(h) Winters in Guwahati are getting colder each year.

(Change into negative)

10. Add appropriate questions tags to *any five* of the following :

1×5=5

- (a) You are learning music.
- (b) They have been to Mumbai.
- (c) He can act very well.
- (d) She is an expert rollerblader.
- (e) Judy has just recovered from a bout of chicken pox.
- (f) You could have done the work last week.
- (g) Jio is going overboard with its offers.
- (h) Global warming is really affecting our winters.

11. Fill *any five* of the following blanks with suitable prepositions :

1×5=5

- (a) His flight is _____ 10 30 a.m.
- (b) The cow jumped _____ the moon.
- (c) The cat licked the cream _____ the plate in minutes.
- (d) The boy stood _____ the burning deck.
- (e) The moon is walking slowly _____ the night sky.
- (f) He seems to have a finger _____ every pie.

(g) I have kept your phone _____ the drawer.

(h) You must never jump _____ a running bus.

12. Rewrite *any five* of the following sentences using the verbs given in brackets in their correct forms : 1×5=5

- (a) We have just _____ (finish) our English exams.
- (b) All of next month our teachers will be busy _____ (correct) our scripts.
- (c) I spent hours _____ (study) for the exams.
- (d) I _____ (hope) that I will secure good marks.
- (e) Sometimes things do not happen as _____ (wish) for.
- (f) I _____ (surprise) at how easy the questions were.
- (g) We _____ (write) for three hours each day last week.
- (h) I hope I shall fare as well as I _____ (hope) for.

13. Read the passage given below and answer the questions that follow :

"This is my 23rd visit to India", says Ms. Vera, an Italian, "and this time Nameri National Park and Tiger Reserve is on my list." Vera, along with her group of 15 compatriots, most of them in

their 60's, enjoying a world tour, loved visiting places that offered them a change from urban spaces. Vera says, "India is a perfect place to witness a blend of culture and religion".

Most of the people in the group are visiting India more than once and their love for India is never-ending considering the frequency with which they visit the country. The group consisting of about 15 people first went to Kolkata before visiting Assam. "Kolkata is like a mini India", says Vera. "You see all sections of the people everywhere". They moved to Nameri to enjoy the wildlife and serenity of the place. The group then planned to go to Kaziranga. They did not hide the excitement of seeing the one horned rhino for real.

(a) How many times has Vera visited India ?	1
(b) What are the places she intends to visit or has visited this time ?	2
(c) What, according to Vera is India perfect for ?	3
(d) What displays the group's love for India ?	3
(e) What are Vera's views on Kolkata ?	2
(f) Attempt a description of the group and its journey.	4

GROUP – C

(EFFUSIONS)

(OLD SYLLABUS)

14. Answer *any five* of the following : 1×5=5

- (a) What do Alexander, Atilla and Caesar represent for Ambedkar ?
- (b) What is Carlyle the apostle of ?
- (c) What is it in a car that Narayan is impervious to ?
- (d) Where, according to Narayan, does man's ultimate destiny lie ?
- (e) Where, as a square peg, is Nehru afraid he is in ?
- (f) Who or what, according to Nehru, is not directly responsible for this state of affairs of the Congress ?
- (g) What, according to Forster, is a mental starch ?
- (h) What does Forster consider as something comparatively solid in a world full of violence and cruelty ?
- (i) Where do early records of writing survive much longer than they would in less parched soil ?
- (j) What was it that filled Lao-Tze with horror because they were unnatural ?

15. Answer *any five* of the following : $2 \times 5 = 10$

- (a) When did Lord Rosebery propose another test ?
- (b) Why, according to Ambedkar, is a man great ?
- (c) What, in a car, satisfies R. K. Narayan ?
- (d) What will happen when man rediscovers the use of his feet ?
- (e) What did the district magistrate tell Nehru upon his arrival at Allahabad ?
- (f) What did Nehru hear about Gandhi that made him unhappy ?
- (g) What must come to the front if the human race is not to collapse ?
- (h) What, according to Forster, must one assume for the purpose of living ?
- (i) When was the horse domesticated in Western Asia ?
- (j) What did Lao-Tze and Rousseau both believe in ?

16. Answer *any three* of the following : $4 \times 3 = 12$

- (a) What are Ambedkar's views on sincerity ?
- (b) Describe the reactions of the auto-pundits to Narayan's imported car.

- (c) What does Nehru say about socialism in relation to the Congress ?
- (d) Discuss Forster's views on personal relationships.
- (e) What are Piaget's views on reasoning and what is Russell's reaction to it ?

17. Explain with reference to the context *any two* of the following : $4 \times 2 = 8$

- (a) They appeal to and dazzle their contemporaries by their resounding victories.
- (b) The air-conditioner, which is supposed to make one's journey free from dust, and heat, and noise was switched on, during the ten years I used the car, for a total period of thirty minutes
- (c) Human beings have an enormous capacity for adapting themselves and so I too adapted myself to some extent to the new conditions.
- (d) I hate the idea of causes, and if I had to choose between betraying my country and betraying my friend, I hope I should have the guts to betray my country.

18. Answer *any five* of the following : $1 \times 5 = 5$

- (a) What does the old horse do ?
- (b) What is it that rises from the couch grass ?

- (c) What lies to the north of the walls in Pound's poem ?
- (d) What do the horses do when the friends part ?
- (e) Who is in the darkened room ?
- (f) Who sings the old, old story ?
- (g) What are the colours on the arms and legs of the rickshaw-wallah ?
- (h) What does the rickshaw-wallah's chest have ?

19. Answer *any four* of the following : 2×4=8

- (a) What will go onwards the same though Dynasties pass ?
- (b) Who is it who come whispering by ?
- (c) Where do the friends part ?
- (d) What is sunset likened to by Pound ?
- (e) What happens when the fair lady weeps ?
- (f) Who dwells in the clearing of the forest ?
- (g) What will remain when all else is gone ?
- (h) What do the limbs of the rickshaw-wallah have ?

20. Answer *any three* of the following : 4×3=12

- (a) Attempt an analysis of the central idea of Hardy's poem.

- (b) How does Pound bring out the painful experience of the parting of friends ?
- (c) Explain the significance of the last two lines of the poem 'Sita'.
- (d) Bring out the central idea of the poem 'Rickshaw-wallah'.

21. Explain with reference to the context *any one* of the following : 5×1=5

- (a) War's annals will cloud into night
Ere their story die.
- (b) Here we must make separation
And go through a thousand
miles of dead grass.
- (c) A dense, dense forest where no
sunbeam pries
And in its centre a cleared spot.

— x —

28T ADAS

2018

ADVANCE ASSAMESE

Full Marks : 100

Pass Marks : 30

Time : Three hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

Contd.

১। (ক) 'বৰ্ষা বৰ্ণন' কবিতাটিত বৰ্ষা কালৰ চিত্ৰ কি দৰে প্ৰকাশ পাইছে, আলোচনা কৰা। ৫

অথবা

(খ) 'মানৱ-বন্দনা' কবিতাটিৰ অন্তৰ্নিহিত সাৰমৰ্মৰ আভাস দিয়া। ৫

২। প্ৰসংগ-সংগতি দৰ্শাই তলৰ যিকোনো এছোৱা ব্যাখ্যা কৰা : ১+৩=৪

(ক) ব্ৰহ্মাণ্ডত চালি-জাৰি ক'তো হ'লে পোৱা নাই
এদিনৰ কাৰণেও
সৰলতা আজি তেনেকুৱা।

(খ) ই যে শত আঘাতৰ ৰক্ত ধুউৱা শ্ৰাৱণৰ মহাবান,
ই যে মাতৃ আদেশ, সন্তান-প্ৰাণ দিবলকে বলিদান।

৩। (ক) "প্ৰকৃতিৰ অভিনয় মানপী পুতলা
আছিল, উঠিল গ'ল
পাতি পাতি বিচিত্ৰ মেলা,
হাঁহি আৰু কান্দোনৰ
নৰ নৰ খেলা।"
— মানুহক 'প্ৰকৃতিৰ অভিনয় পুতলা' বুলি কিয় কৈছে? বুজাই লিখা। ৩

(খ) "বিৰহ-কাতৰ মই বিৰহত মৰোঁ দেই-পুৰি"
— কবিৰ বিৰহৰ কাৰণ বিশ্লেষণ কৰা। ৩

(গ) অসমৰ সাহিত্য জগতত অম্বিকাগিৰী ৰায়চৌধুৰীক কি বুলি জনা যায়? সাহিত্য অকাডেমি
বঁটা লাভ কৰা 'তেওঁৰ কবিতা পুথিখনৰ নাম লিখা। ১+১=২

৪। চমু উত্তৰ দিয়া : ১×৩=৩

(ক) শংকৰদেৱে ৰামায়ণৰ কোনটো কাণ্ডৰ পদ-ভাঙনি কৰিছিল?

(খ) 'অসমীয়া সাহিত্যৰ বুৰঞ্জী' — নামৰ গ্ৰন্থখনৰ লেখক কোন?

(গ) জ্যোতিপ্ৰসাদৰ জন্ম কিমান চনত হৈছিল?

৫। (ক) 'মাধৱদেৱৰ ঋণ অসমীয়া জাতিয়ে কেতিয়াও পৰিশোধ কৰিব নোৱাৰে।'
— কথাষাৰৰ তাৎপৰ্য বিশ্লেষণ কৰা। ৫

অথবা

(খ) অসমত বিষ্ণুৰ-সংক্ৰান্তিৰ কালত পালন কৰা বিহু অনুষ্ঠানৰ সমপৰ্যায়ৰ অনুষ্ঠান ভাৰতৰ
আন আন ঠাইত দেখা যায় নে, — আলোচনা কৰা। ৫

৬। 'অসমীয়া বুৰঞ্জী নিশ্চয় আহোমৰ দান।' — আলোচনা কৰা। ৩

৭। (ক) তলৰ যিকোনো দুটাৰ বিষয়ে চমুটোকা লিখা : ২×২=৪

বাঁহী; বেদ; মিৰিজীয়াৰী; বিষ্ণুপুৰাণ।

(খ) চমু উত্তৰ দিয়া :

১×৩=৩

(১) 'লেমটো' শব্দৰ অৰ্থ কি?

(২) 'অসমীয়া জন সাহিত্য' — নামৰ গ্ৰন্থখনৰ ৰচক কোন?

(৩) লক্ষ্মীধৰ শৰ্মাৰ এখন গল্প পুথিৰ নাম লিখা।

৮। 'কপিলী দুখৰো চকুলো — আনন্দৰো চকুলো।' — এই উক্তিৰ আধাৰত 'কপিলীপৰীয়া সাধু' উপন্যাসৰ এটি আলোচনা আগবঢ়োৱা। ৬

৯। (ক) বসু কোন? তেওঁৰ বিষয়ে চমুকৈ লিখা।

১+৩=৪

(খ) যিকোনো দুটাৰ বিষয়ে চমুকৈ লিখা :

৩×২=৬

তিলক গোসাঁই; সুলভ দোকানী; ৰূপাই; গোসাঁই পুখুৰী।

১০। (ক) "এই বাঘে খোৱা, এই কেইদিন অহা নাই কিয়?"

— এনেকৈ কোনে কাক কৈছিল?

১+১=২

(খ) "বুকুখন পিহি দিম নেকি?"

— কোনে কাক এনেকৈ কৈছিল?

১+১=২

28T ADAS

[4]

১১। (ক) 'আমাৰ ছাৰ'ৰ প্ৰকৃত নাম কি? তেওঁৰ চাৰিত্ৰিক বৈশিষ্ট্যৰ বিষয়ে লিখা। ৫

অথবা

(খ) বাপধনক কেন্দ্ৰ কৰি বাপেক-পুতেকৰ মাজত কেনে ধৰণৰ কাজিয়াৰ সূত্ৰপাত হৈছিল —
লিখা। ৫

১২। (ক) "ঘটনাটো ঘটিল বুঢ়াৰ সৰু পুতেকৰ বিয়া উপলক্ষ্যে।" — ইয়াত কি ঘটনাৰ কথা কোৱা হৈছে? বুঢ়া আৰু তেওঁৰ সৰু পুতেকৰ নাম কি? ১+১+১=৩

(খ) "পৃথিৱীৰ অসুখ" — কোন শ্ৰেণীৰ গ্ৰন্থ?

১

(গ) হোমেন বৰগোহাঞিয়ে কোনখন গ্ৰন্থৰ বাবে 'অসম প্ৰকাশন পৰিষদ' বঁটা আৰু 'সাহিত্য অকাডেমি' বঁটাও লাভ কৰে। ১

১৩। (ক) চুটি গল্প আৰু সাধুকথাৰ পাৰ্থক্যৰ বিষয়ে লিখা। ৪

অথবা

(খ) চুটিগল্প আৰু উপন্যাসৰ পাৰ্থক্যৰ বিষয়ে চমুকৈ লিখা। ৪

28T ADAS

[5]

Contd.

১৪। তলৰ যিকোনো দুটাৰ বিষয়ে চমুকৈ লিখা :

৩×২=৬

(ক) বুৰঞ্জীমূলক উপন্যাস;

(খ) বিষয়বস্তুৰ ফালৰ পৰা চুটিগল্পৰ বিভাগ;

(গ) উপন্যাসৰ চৰিত্ৰ;

(ঘ) পৰিৱেশপ্ৰধান চুটি গল্প।

১৫। (ক) সাহিত্যত অলংকাৰ কি ? ইয়াৰ প্ৰধান ভাগ কেইটা আৰু কি কি? প্ৰতিবিধৰে সূত্ৰ লিখি

উদাহৰণ দিয়া।

২+২+২=৬

(খ) তলৰ যিকোনো দুবিধ অলংকাৰৰ সূত্ৰ লিখি উদাহৰণ দিয়া :

২+২=৪

অতিশয়োক্তি; অনুপ্ৰাস; উপমা; যমক।

১৬। (ক) অসমীয়া চুটি গল্পৰ জনক কোন ? অসমীয়া চুটি গল্পৰ বিকাশত তেওঁৰ অৱদানৰ বিষয়ে লিখা।

৬

(খ) ৰজনীকান্ত বৰদলৈৰ উপন্যাসবোৰৰ চমু পৰিচয় দিয়া।

৫

(গ) চমু উত্তৰ দিয়া :

১×৪=৪

(১) পদ্মনাথ গোহাঞিবৰুৱাই ৰচনা কৰা এখন উপন্যাসৰ নাম লিখা।

(২) 'অপূৰ্ণ' নামৰ উপন্যাসখনৰ ৰচক কোন?

(৩) 'বাজীকৰ' — এই গল্প পুথিখনৰ গল্পকাৰজনৰ নাম কি?

(৪) ত্ৰৈলোক্যনাথ গোস্বামীৰ এখন গল্প পুথিৰ নাম লিখা।

— x —

28T EDUC

0/c

Total number of pages - 8

2018

EDUCATION

Full Marks : 100

Pass Marks : 30

Time : Three hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions.*

Q. No. 1 carries 1 mark each	$1 \times 12 = 12$
Q. No. 2 -13 carry 2 marks each	$2 \times 12 = 24$
Q. No. 14 - 23 carry 4 marks each	$4 \times 10 = 40$
Q. No. 24 - 27 carry 6 marks each	$6 \times 4 = 24$
<hr/>	
Total =100	

Contd.

1. Answer the following questions :

1×12=12

তলত দিয়া প্রশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া :

Fill in the blanks :

খালী ঠাই পূৰণ কৰা :

(a) Multipurpose secondary schools in Assam were established on the basis of recommendations of _____ Commission.

অসমত বহুমুখী মাধ্যমিক বিদ্যালয় সমূহ _____ আয়োগৰ পৰামৰ্শৰ ভিত্তিত প্ৰতিষ্ঠা কৰা হৈছিল।

(b) Absence of direct contact between teacher and student is an important characteristic of _____ education.

শিক্ষক আৰু শিক্ষাৰ্থীৰ মাজৰ প্ৰত্যক্ষ সম্পৰ্কৰ অনুপস্থিতি _____ শিক্ষাৰ এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ বৈশিষ্ট্য।

(c) Stimulus has no influence on _____ attention.

_____ মনোযোগত উদ্দীপকৰ কোনো প্ৰভাৱ নাথাকে।

(d) Through repeated attempts a student succeeds in computing a sum by himself. Such learning is supported by _____ method of learning.

বহুবাৰ চেষ্টা কৰি এজন ছাত্ৰই এটা অংক নিজে সফলভাৱে কৰিবলৈ সক্ষম হ'ল। এনে শিক্ষণ পদ্ধতিয়া শিক্ষণৰ _____ পদ্ধতিৰ দ্বাৰা সমৰ্থিত।

(e) Counselling is _____ function of mental hygiene.

পৰামৰ্শ দান মানসিক স্বাস্থ্য বিজ্ঞানৰ _____ মূলক কাৰ্য।

(f) All scores are taken into consideration in finding out _____ as measure of central tendency.

কেন্দ্ৰীয় প্ৰৱণতাৰ জোখ হিচাপে _____ নিৰ্ণয় কৰোঁতে সকলো ৰাশি বিচাৰ কৰা হয়।

• Give short answer in *one* sentence :

এটা বাক্যত চমু উত্তৰ দিয়া :

(g) What is the objective of 'Early Childhood Care and Education' ?

'আগতীয়া বাল্যকালৰ যত্ন আৰু শিক্ষা'ৰ উদ্দেশ্য কি?

(h) Who introduced the concept of population education ?

জনসংখ্যা শিক্ষাৰ ধাৰণাটো কোনে আৰম্ভ কৰিছিল?

28T EDUC

[2]

(i) 'Learning involves totality of perception' — which method of Learning is related with this statement ?

“সমগ্ৰতা নিৰীক্ষণৰ ওপৰত শিক্ষণ নিৰ্ভৰশীল” — এই উক্তিটোৰ লগত শিক্ষণৰ কোনটো পদ্ধতি জড়িত হৈ আছে?

(j) Is it correct to say that memory always aims at the past ? — Justify your answer.

স্মৃতি সদায় অতীতমুখী বুলি কোৱা কথাটো শুদ্ধনে? তোমাৰ উত্তৰৰ সমৰ্থনত যুক্তি আগবঢ়োৱা।

(k) Mention an objective of mental hygiene.

মানসিক স্বাস্থ্য বিজ্ঞানৰ এটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা।

(l) 25% of the scores in a distribution is less than the score 10 and 25% is more than the score 40. Find out the quartile deviation of the distribution.

এখন বিতৰণ তালিকাৰ 25% ৰাশি 10 ৰাশিটোৰ তলত আৰু 25% ৰাশি 40 ৰাশিটোৰ ওপৰত আছে। বিভাজন তালিকাৰ চতুৰ্থক বিচ্যুতি নিৰ্ণয় কৰা।

2. Describe *two* important problems of Secondary Education in Assam.

2

অসমৰ মাধ্যমিক শিক্ষাৰ দুটা সমস্যা বৰ্ণনা কৰা।

3. Mention *two* important features of Distance Education.

2

দূৰ শিক্ষাৰ দুটা গুৰুত্বপূৰ্ণ দিশ উল্লেখ কৰা।

4. Write *two* objectives of Environmental Education.

2

পৰিবেশ শিক্ষাৰ দুটা উদ্দেশ্য লিখা।

5. Mention *two* benefits of imparting Physical Education in school.

2

বিদ্যালয়ত শাৰীৰিক শিক্ষা প্ৰদানৰ দুটা উপকাৰিতা উল্লেখ কৰা।

6. Mention *two* educational applicability of conditioning method of learning.

2

শিক্ষণৰ অনুবন্ধন পদ্ধতিৰ দুটা শিক্ষামূলক প্ৰায়োগিকতা উল্লেখ কৰা।

28T EDUC

[3]

Contd.

Or/ বা

- “Learning is nothing but a process of solving problems” — What is your view ? 2
 “শিক্ষণ এটা সমস্যা সমাধানৰ প্ৰক্ৰিয়াৰ বাহিৰে অন্য একো নহয়” — তোমাৰ মতামত কি?
7. Briefly show the difference between ‘trial and error method’ and ‘insightful method’ of learning. 2
 শিক্ষণৰ ‘প্ৰচেষ্টা আৰু ভুল পদ্ধতি’ আৰু ‘অন্তৰ্দৰ্শন পদ্ধতি’ৰ চমুকৈ পাৰ্থক্য দেখুৱা।
8. Write a note on the differences between Retroactive Inhibition and Proactive Inhibition. 2
 পশ্চাৎমুখী প্ৰতিৰোধ আৰু পূৰ্বমুখী প্ৰতিৰোধৰ পাৰ্থক্যৰ বিষয়ে এটি টোকা লিখা।
9. “Instinct is an important condition of attention” — explain. 2
 “প্ৰবৃত্তি মনোযোগৰ এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ চৰ্ত” — ব্যাখ্যা কৰা।
10. Mention two points showing the relationship between education and mental hygiene. 2
 শিক্ষা আৰু মানসিক স্বাস্থ্য বিজ্ঞানৰ সম্পৰ্ক দেখুৱাই দুটা দিশ উল্লেখ কৰা।
11. “Mental health depends upon adequate satisfaction of our needs”. — Explain this statement. 2
 “মানসিক স্বাস্থ্য আমাৰ প্ৰয়োজনীয়তা সমূহৰ উপযুক্ত পৰিতৃপ্তিৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে” — কথাষাৰ ব্যাখ্যা কৰা।
12. Why Median is considered as a positional measure of central tendency ? Write the formula for finding out median from grouped data. 1+1=2
 মধ্যমাক কেন্দ্ৰীয় প্ৰবণতাৰ স্থানসূচক জোখ বুলি কিয় কোৱা হয়? সমূহিত ৰাশিৰ মধ্যমা নিৰ্ণয়ৰ সূত্ৰটো লিখা।
13. Mention two uses of statistics in education. 2
 শিক্ষাত পৰিসংখ্যা বিজ্ঞানৰ দুটা ব্যৱহাৰ উল্লেখ কৰা।
14. Write four functions of ‘Board of Secondary Education, Assam’ as given by ‘Secondary Education Act, Assam, 1961’. 4
 ‘মাধ্যমিক শিক্ষা আইন, অসম, 1961’-ৰ দ্বাৰা প্ৰদত্ত ‘অসম মাধ্যমিক শিক্ষা বোৰ্ড’-ৰ চাৰিটা কাৰ্য উল্লেখ কৰা।

15. Write briefly the suggestions given by Kothari Commission regarding structure of Secondary Education. 4
 মাধ্যমিক শিক্ষাৰ সংগঠন সম্পৰ্কে কোঠাৰী আয়োগে আগবঢ়োৱা পৰামৰ্শসমূহ চমুকৈ লিখা।
16. Describe the suggestions given by Mudaliar Commission for improvement of vocational efficiency among students. 4
 ছাত্ৰসকলৰ বৃত্তিমূলক যোগ্যতাৰ উন্নতিৰ বাবে মুডালিয়াৰ আয়োগৰ পৰামৰ্শ সমূহ বৰ্ণনা কৰা।

Or/ বা

- Discuss the suggestions given by National Policy of 1986 to equalize educational opportunity.
 শিক্ষাত সমতাৰ সুযোগ প্ৰদানৰ বাবে ১৯৮৬ চনৰ জাতীয় শিক্ষানীতিত আগবঢ়োৱা পৰামৰ্শ সমূহ আলোচনা কৰা।
17. Suggest four measures for imparting population education in educational institution. 4
 শিক্ষানুষ্ঠানত জনসংখ্যা শিক্ষা প্ৰদানৰ বাবে চাৰিটা পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা।

Or/ বা

- Discuss the scope of Environmental Education.
 পৰিবেশ শিক্ষাৰ পৰিসৰ সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।
18. Write the educational importance of the ‘Law of effect’ of learning. 4
 শিক্ষণৰ ‘ফলাফলৰ নীতি’ৰ শৈক্ষিক তাৎপৰ্য লিখা।
19. Mention four educative value of ‘insightful method’ of learning. 4
 শিক্ষণৰ ‘অন্তৰ্দৰ্শন পদ্ধতি’ৰ চাৰিটা শৈক্ষিক মূল্য উল্লেখ কৰা।
20. Explain the concept of analytical and synthetic attention with example. 4
 বিশ্লেষণাত্মক আৰু সংশ্লেষণাত্মক মনোযোগৰ ধাৰণা উদাহৰণ সহ ব্যাখ্যা কৰা।

Or/ বা

- Describe four mental causes of forgetting.
 বিস্মৃতিৰ চাৰিটা মানসিক কাৰণ বৰ্ণনা কৰা।

21. Write *four* important objectives of mental hygiene. 4

মানসিক স্বাস্থ্যবিজ্ঞানৰ চাৰিটা গুৰুত্বপূৰ্ণ উদ্দেশ্য লিখা।

22. What is Pie diagram ? Represent the following data of students' enrolment in a primary school by a Pie-diagram. 1+3=4

বৃত্ত চিত্ৰ কি? এখন প্ৰাথমিক বিদ্যালয়ত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ নাম ভৰ্তিৰ তথ্য সমূহ বৃত্ত চিত্ৰত উপস্থাপন কৰা।

Class (শ্ৰেণী)	No. of Students (ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সংখ্যা)
I	48
II	40
III	40
IV	32

23. Construct a histogram and a polygon of data given in the following table on same axis (use graph paper). 4

তলত দিয়া তালিকাৰ তথ্য সমূহৰ পৰা একে অক্ষৰেখা ব্যৱহাৰ কৰি এটা আয়তক্ষেত্ৰ আৰু বহুভুজ অংকন কৰা। (Graph কাগজ ব্যৱহাৰ কৰিব।)

Class-interval (শ্ৰেণী অন্তৰাল)	Frequency (বাৰংবাৰতা)
45-49	2
40-44	4
35-39	8
30-34	6
25-29	5
20-24	3

24. What is Non-formal Education ? Describe the importance of Non-formal Education in present day society. 2+4=6

অগতানুগতিক শিক্ষা কি? বৰ্তমান সমাজত অগতানুগতিক শিক্ষাৰ গুৰুত্ব সমূহ বৰ্ণনা কৰা।

25. What is Value ? What measures we can take for imparting value education in school ? 2+4=6

মূল্যবোধ কি? বিদ্যালয়ত মূল্যবোধৰ শিক্ষা প্ৰদানৰ বাবে আমি কি কি ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিব পাৰো?

Or/ বা

What do you mean by women empowerment ? Discuss the role of education in women empowerment. 2+4=6

মহিলা সবলীকৰণ বুলিলে তুমি কি বুজা? মহিলা সবলীকৰণত শিক্ষাৰ ভূমিকা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

26. Explain the process of memorisation. Briefly describe *four* marks of good memory. 2+4=6

স্মৰণ প্ৰক্ৰিয়াটো ব্যাখ্যা কৰা। ভাল স্মৃতিৰ চাৰিটা লক্ষণ চমুকৈ বৰ্ণনা কৰা।

Or/ বা

What is Interest ? Discuss the characteristics of interest. 2+4=6

আগ্ৰহ কি? আগ্ৰহৰ বৈশিষ্ট্য সমূহ আলোচনা কৰা।

27. What is Central Tendency ? Find out Mean of the following distribution table by Assumed Mean method. 2+4=6

কেন্দ্ৰীয় প্ৰৱণতা কি? অনুমিত গড় পদ্ধতিৰ সহায়ত তলৰ বাৰংবাৰতা বিভাজন তালিকাৰ গড় নিৰ্ণয় কৰা।

Class-Interval (শ্ৰেণী-অন্তৰাল)	Frequency (বাৰংবাৰতা)
40-44	5
35-39	8
30-34	8
25-29	10
20-24	12
15-19	6
10-14	5
5-9	3
0-4	3
	<u>3</u>
	N = 60

————— x —————

2018

HISTORY

Full Marks : 100

Pass Marks : 30

Time : Three hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions.*

Q. No. 1 carries 1 mark each	$1 \times 12 = 12$
Q. No. 2 carries 2 marks each	$2 \times 12 = 24$
Q. No. 3 carries 5 marks each	$5 \times 8 = 40$
Q. No. 4 carries 6 marks each	$6 \times 3 = 18$
Q. No. 5 carries 6 marks each	$6 \times 1 = 6$
<hr/>	
Total = 100	

Contd.

1. Answer the following questions : 1×12=12

তলত দিয়া প্রশ্ন সমূহৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Where was the Indus Valley Civilization discovered first? 1

সিন্ধু উপত্যকাৰ সভ্যতা প্রথমে ক'ত আবিষ্কাৰ হৈছিল ?

(b) What was 'Tamilakam'? 1

'তামিলাকম্' কি ?

(c) What is the meaning of the term 'Tipitaka'? 1

'তিপিতাক' শব্দৰ অর্থ কি ?

(d) Who is the writer of the 'Fathiyah-i-Ibriah'? 1

'ফাতিয়াহ-ই-ইব্রিয়াহ' গ্রন্থৰ ৰচক কোন ?

(e) Who was Jean-Baptiste Tavernier? 1

জ্যা-বেপটিষ্ট টেভাৰনিয়াৰ কোন ?

(f) What do you mean by 'Silsila'? 1

'ছিলচিলা' বুলিলে কি বুজা ?

(g) What is 'Gopuram'? 1

'গপুৰম্' কি ?

(h) Who wrote 'Ain-i-Akbari'? 1

'আইন-ই-আকবৰী' কোনে ৰচনা কৰিছিল ?

(i) Who introduced the Permanent Settlement in Bengal? 1

বংগদেশত চিৰস্থায়ী বন্দবস্থ কোনে প্ৰৱৰ্ত্তন কৰিছিল ?

(j) In which year was Railway service started in India? 1

কোন চনত ভাৰতত ৰেলসেৱা আৰম্ভ কৰা হৈছিল ?

(k) Who killed Mahatma Gandhi? 1

মহাত্মা গান্ধীক কোনে হত্যা কৰিছিল ?

(l) Who coined the term 'Pakistan'? 1

'পাকিস্তান' শব্দৰ ৰূপ কোনে দিছিল ?

2. Answer the following questions in brief : 2×12=24

তলৰ প্রশ্নসমূহৰ চমু উত্তৰ দিয়া :

(a) Write briefly about the religious beliefs of the Harappan Culture. 2

হৰপ্পীয় সংস্কৃতিৰ ধৰ্মীয় বিশ্বাস সম্পৰ্কে চমুকৈ লিখা।

(b) What do you mean by exogamy and endogamy? 2

'বহিৰ্বিবাহ' আৰু 'অন্তৰ্বিবাহ' বুলিলে কি বুজা ?

(c) What were 'Brahmottar' and 'Dharmottar' land? 2

'ব্ৰহ্মোত্তৰ' আৰু 'ধৰ্মোত্তৰ' মাটি কি ?

- (d) What is 'Buranji'? Mention the name of a Buranji written in the Ahom period. 2

‘বুৰঞ্জী’ কি? আহোম যুগত ৰচিত এখন বুৰঞ্জীৰ নাম উল্লেখ কৰা।

- (e) Name the two rebels of Assam hanged by the British in 1858. 2

1858 চনত বৃটিছে ফাঁচী দিয়া অসমৰ বিদ্রোহী দুগৰাকীৰ নাম লিখা।

- (f) Who were the 'Alvars' and 'the Nayanars'? 2

‘আলাৱাৰ’ আৰু ‘নায়ানাৰ’ সকল কোন আছিল?

- (g) What was 'Milkiyat'? 2

‘মিলকিয়াত’ কি?

- (h) What do you understand by 'Kitabkhana'? 2

‘কিতাবখানা’ বুলিলে কি বুজা?

- (i) Mention two women leaders of the Revolt of 1857. 2

1857 চনৰ বিদ্রোহৰ দুগৰাকী নেত্ৰীৰ নাম লিখা।

- (j) Why was the Lahore Session of Congress, 1929 important in Indian history? 2

1929 চনৰ লাহোৰ কংগ্ৰেছ অধিবেশন ভাৰত বুৰঞ্জীত কিয় গুৰুত্বপূৰ্ণ?

- (k) Describe how did women experience the partition of India. 2

ভাৰত বিভাজনৰ অভিজ্ঞা মহিলা সকলৰ কোনে আছিল বৰ্ণনা কৰা।

- (l) Mention two measures recommended by the Constituent Assembly for the abolition of untouchability in India. 2

ভাৰতৰ অস্পৃশ্যতা নিৰ্মূলৰ বাবে সংবিধান সভাই অনুমোদন জনোৱা দুটা ব্যৱস্থা উল্লেখ কৰা।

3. Answer the following questions : (any eight) 5×8=40

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ লিখা : (যিকোনো আঠটা)

- (a) Give a description of the town planning of the Harappan Civilization. 5

হৰপ্পীয় সভ্যতাৰ নগৰকেন্দ্ৰ সমূহৰ আঁচনিৰ এটি বিৱৰণ দিয়া।

- (b) What were, according to 'Manusmriti', the means of acquiring wealth for men and women? Do you think that these means differentiate men and women? 3+2=5

‘মনুস্মৃতি’ অনুসৰি পুৰুষ আৰু মহিলাই কি কি উপায়েৰে সম্পদ আহৰণ কৰিব পাৰিছিল? এই উপায়বোৰে পুৰুষ আৰু মহিলাক পৃথক কৰিছে বুলি তুমি ভাবানে?

- (c) Summarise the central teachings of Buddhism. 5

বৌদ্ধ ধৰ্মৰ মূল শিক্ষাৰ সাৰাংশ লিখা।

- (d) Give a description of the Ahom capital Garhgaon as described by Shihabuddin Talish. 5

চিহাবুদ্দিন তালিচৰ বিৱৰণ অনুসৰি আহোম ৰাজধানী গড়গাওঁ নগৰৰ এটি বৰ্ণনা দিয়া।

- (e) Discuss the role of women in the agrarian society of medieval India. 5

মধ্যযুগীয় ভাৰতৰ কৃষিভিত্তিক সমাজত মহিলাৰ ভূমিকা আলোচনা কৰা।

- (f) Give a description of the defence arrangements of Vijayanagara. Why did it enclose the agricultural tracts? 4+1=5

বিজয়নগৰৰ প্ৰতিৰক্ষা ব্যৱস্থাৰ এটি বৰ্ণনা দিয়া। এই ব্যৱস্থাই কৃষিক্ষেত্ৰকো কিয় পৰিবেষ্টিত কৰিছিল ?

- (g) How was land classified under emperor Akbar? How was land revenue assessed? 3+2=5

সম্ৰাট আকবৰৰ কালছোৱাত মাটি কেনেদৰে শ্ৰেণী বিভাগ কৰা হৈছিল ? মাটিৰ ওপৰত কৰ কেনেদৰে নিৰ্ধাৰণ কৰা হৈছিল ?

- (h) How did the American Civil War affect the lives of ryots in India? 5

আমেৰিকাৰ গৃহযুদ্ধই ভাৰতৰ ৰায়ত সকলৰ জীৱন যাত্ৰাত কেনেদৰে প্ৰভাৱ পেলাইছিল ?

- (i) What were the concerns that influenced the British in their town planning in India in the 19th century? 5

উনবিংশ শতিকাত বৃটিছসকলক কি কি বিবেচনাই ভাৰতত নগৰ পৰিকল্পনাত প্ৰভাৱ পেলাইছিল ?

- (j) Mention the arguments raised by some members in the debates of the Constituent Assembly against separate electorate system. 5

পৃথক নিৰ্বাচন ব্যৱস্থাৰ বিপক্ষে সংবিধান সভাৰ বিতৰ্কত কিছু মান সদস্যই কি কি যুক্তি আগবঢ়াইছিল উল্লেখ কৰা।

4. Read the given passages carefully and answer the questions that follow :

তলৰ পাঠ্যংশবোৰ ভালদৰে পঢ়া আৰু প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Evidence of an "invasion"

The *Rigveda* mentions *pur*, meaning rampart, fort or stronghold. Indra, the Aryan war-god is called *puramdara*, the fort-destroyer.

Where are-or were - these citadels? It has in the past been supposed that they were mythical... The recent excavation of Harappa may be thought to have changed the picture. Here we have a highly evolved civilisation of essentially non-Aryan type, now known to have employed massive fortifications... What destroyed this firmly settled civilisation? Climatic, economic or political deterioration may have weakened it, but its ultimate extinction is more likely to have been completed by deliberate and large-scale destruction. It may be no mere chance that at a late period of Mohenjodaro men, women, and children, appear to have been massacred there. On circumstantial evidence, Indra stands accused.

FROM R. E. M. WHEELER, "Harappa 1946", *Ancient India*, 1947.

- (i) What is the meaning of the word 'pur'? 1
(ii) Who is Indra? Why is he called 'puramdara'? 2
(iii) What might be the causes of destruction of the Harappan civilization? 3

‘পুৰ’ শব্দটো ঋক্বেদত উল্লেখিত হৈছে আৰু ইয়াৰ অৰ্থ হ’ল দুৰ্গৰ প্ৰতিৰক্ষামূলক পকী গড় তথা শক্তিকেন্দ্ৰ। আৰ্যদেৱতা ইন্দ্ৰ আছিল ‘পুৰমদাৰ’ অৰ্থাৎ দুৰ্গ ধ্বংসকাৰী।

এই দুৰ্গবোৰ এতিয়া ক’ত — নাইবা, আগতে ক’ত আছিল ? কিছুদিন পূৰ্বে এইবোৰ কাল্পনিক আখ্যান যেন লাগিলেও হৰপ্পাৰ খনন কাৰ্যই এই ভাবধাৰাৰ পৰিৱৰ্তন ঘটাইছে যেন লাগে।... এই স্থানত আমি সুদৃঢ় সুৰক্ষা ব্যৱস্থাৰ বাবে জনাজাত এক উচ্চমানৰ অনাৰ্য সভ্যতাই গা কৰি উঠাৰ সন্ধান পাইছো... কি কাৰণবশতঃ এই সু-প্ৰতিষ্ঠ সভ্যতা ধ্বংস হ’ল ? পৰিৱেশিক, অৰ্থনৈতিক নাইবা ৰাজনৈতিক অৱক্ষয়ে এই সভ্যতাক দুৰ্বল কৰিব পাৰে বুলি ভাবিলেও ইয়াৰ শেষ বিলুপ্তি প্ৰধানতঃ ইচ্ছাকৃত আৰু ভয়ঙ্কৰ ধ্বংসমূলক ঘটনাৰ বাবেহে সংঘটিত হৈছিল যেন অনুমান হয়। যিয়ে যি মতামত নিদিয়ক কয়, পৰৱৰ্তী কালত মহেন্দ্ৰজোদাৰোৰ মুনিহ-তিৰোতা আৰু শিশুৰ নিৰ্বিচাৰ গণহত্যাৰ আঁৰত নিশ্চয় কিবা বিশেষ কাৰণ লুকাই আছিল। প্ৰত্যক্ষ প্ৰমাণৰ অভাৱত পৰিস্থিতিমূলক প্ৰমাণৰ আধাৰত এইক্ষেত্ৰত আমি ইন্দ্ৰদেৱতাকে দোষী সাব্যস্ত কৰিব পাৰো।

আৰ. ই. এম. হাইলাৰৰ ‘হৰপ্পা, ১৯৪৬’ (Harappa, 1946) আৰু প্ৰাচীন ভাৰত, ১৯৪৭ (Ancient India, 1947) ৰ পৰা উদ্ধৃত।

- (i) ‘পুৰ’ শব্দৰ অৰ্থ কি ?
- (ii) ইন্দ্ৰ কোন ? তেওঁক ‘পুৰমদাৰ’ বুলি কয় কোৱা হয় ?
- (iii) হৰপ্পা সভ্যতাৰ পতন কি কি কাৰণৰ বাবে হ’ব পাৰে ?

Languages and Scripts

Most Asokan inscriptions were in the Prakrit language while those in the northwest of the subcontinent were in Aramaic and Greek. Most Prakrit inscriptions were written in the Brahmi script ; however, some, in the northwest, were written in Kharosthi. The Aramaic and Greek scripts were used for inscriptions in Afghanistan.

- (i) To which source of history do the inscription belong ? 1
- (ii) In which languages the Asokan inscriptions were written ? 2
- (iii) What were the scripts used to inscribe the Asokan inscriptions ? 3

ভাষা আৰু লিপি

অশোকৰ সবহভাগ লিপিৰ ভাষা প্ৰাকৃত যদিও উপ-মহাদেশখনৰ উত্তৰ-পশ্চিমৰ লিপিৰ ভাষা আছিল আৰামিক আৰু গ্ৰীক। (আৰামিক হ’ল প্ৰাচীন বেবিলনীয় সাম্ৰাজ্যত বহুলভাৱে প্ৰচলিত ভাষা।) অধিকসংখ্যক প্ৰাকৃত লিপি ব্ৰাহ্মী আখৰেৰে লিখা হৈছিল যদিও উত্তৰ-পশ্চিমাঞ্চলত খৰোষ্ঠি আখৰো ব্যৱহৃত হৈছিল। আফগানিস্থানৰ লিপিসমূহত আৰামিক আৰু গ্ৰীক আখৰ দেখা গৈছিল।

- (i) লিপি বুৰঞ্জীৰ কি সমলৰ অন্তৰ্ভুক্ত ?
- (ii) অশোকৰ লিপিসমূহ কি কি ভাষাত লিখা হৈছিল ?
- (iii) অশোকৰ লিপিসমূহত কি কি আখৰ ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল ?

(b) Widespread poverty

Pelsaert, a Dutch traveller, visited the subcontinent during the early decades of the seventeenth century. Like Bernier, he was shocked to see the widespread poverty, "poverty so great and miserable that the life of the people can be depicted or accurately described only as the home of stark want and the dwelling place of bitter woe". Holding the state responsible, he says : "So much is wrung from the peasants that even dry bread is scarcely left to fill their stomachs."

(i) Who was Pelsaert? Which country did he visit? 2

(ii) Why was he shocked? 2

(iii) Why were the people, according to him, poverty stricken? 2

দৰিদ্ৰতাৰ ব্যাপক বিস্তৃতি

পেলজাৰ্ট নামৰ ওলাণ্ডাজ পৰ্যটক এজনে সপ্তদশ শতিকাৰ আদি ভাগত ভাৰতীয় উপমহাদেশখন ভ্ৰমণ কৰিছিল। বাৰ্ণিয়াৰৰ দৰে তেওঁ দৰিদ্ৰতাৰ ব্যাপকতা দেখি স্তম্ভিত হৈছিল, "দৰিদ্ৰতা ইমান তীব্ৰ আৰু অসহনীয় আছিল যে মানুহৰ জীৱন ধাৰণৰ চিত্ৰ বা কথা-কাহিনী খুব সঠিকভাৱে বৰ্ণনা কৰিব পাৰি কেৱল মাত্ৰ অভাৱেৰে পৰিপূৰ্ণ ঘৰ নতুবা দুখজনক অনাটনৰ আবাসস্থান" ৰূপে। তাৰ বাবে ৰাষ্ট্ৰক দোষী সাব্যস্ত কৰি তেওঁ কৈছিল, "কৃষকসকলৰপৰা ইমান কম-কাটল খাজনা আদায় কৰা হৈছিল যে ফলস্বৰূপে তেওঁলোকৰ হাতত পেট পূৰাবলৈ আনকি শুকান ৰুটিও নাথাকিছিল।"

(i) পেলজাৰ্ট কোন? তেওঁ কোনখন দেশ ভ্ৰমণ কৰিছিল?

(ii) তেওঁ কিয় স্তম্ভিত হৈছিল?

(iii) তেওঁৰ মতে মানুহবোৰ কিয় দৰিদ্ৰতাগ্ৰস্ত আছিল?

Or/ অথবা

Travels of the 'Badshah Nama'

Gifting of precious manuscripts was an established diplomatic custom under the Mughals. In emulation of this, the Nawab of Awadh gifted the illustrated *Badshah Nama* to King George III in 1799. Since then it has been preserved in the English Royal Collections, now at Windsor Castle.

In 1994, conservation work required the bound manuscript to be taken apart. This made it possible to exhibit the paintings, and in 1997 for the first time, the *Badshah Nama* paintings were shown in exhibitions in New Delhi, London and Washington.

(i) Who wrote the *Badshah Nama* and why? 2

(ii) Who gifted the *Badshah Nama* in 1799 and to whom? Why did he do so? 3

(iii) Why did the Mughals present such manuscripts as gifts? 1

বাদছাহ নামাৰ ভ্ৰমণ :

মূল্যবান পাণ্ডুলিপি উপহাৰ হিচাপে দান কৰাটো মোগল সকলৰ প্ৰচলিত কূটনৈতিক পৰম্পৰা আছিল। তাকেই অনুসৰণ কৰি অযোধ্যাৰ নৱাবে ইংলেণ্ডৰ ৰজা তৃতীয় জৰ্জক ১৭৯৯ চনত সচিত্ৰ বাদছাহ নামাখন উপহাৰ দিছিল। তেতিয়াৰপৰা সেইখন ইংলেণ্ডৰ ৰাজকীয় সংগ্ৰহালয়ত, বৰ্তমান উইণ্ডছৰ ৰাজপ্ৰাসাদত, সংৰক্ষিত কৰি ৰখা হৈছে। ১৯৯৪ চনত সংৰক্ষণ কাৰ্যৰ বাবে বন্ধোৱা পাণ্ডুলিপি বিলাক পৃথক কৰাৰ প্ৰয়োজন হৈছিল। সেইটো কৰোঁতে তাত সন্নিবিষ্ট কৰা চিত্ৰবোৰ প্ৰদৰ্শন কৰাৰ বাবে সম্ভৱ হৈ পৰিছিল, আৰু পোন প্ৰথম বাৰৰ বাবে ১৯৯৭ চনত বাদছাহ নামাৰ চিত্ৰবোৰ নতুন দিল্লী, লণ্ডন আৰু ৰাচিংটনত পতা প্ৰদৰ্শনীত প্ৰদৰ্শন কৰা হৈছিল।

(i) কোনে আৰু কিয় 'বাদছাহ নামা' লিখিছিল?

(ii) 1799 চনত কোনে, কাক আৰু কিয় 'বাদছাহ নামা' উপহাৰ হিচাপে দিছিল ?

(iii) মোগলসকলে কিয় এনে পাণ্ডুলিপি উপহাৰ হিচাপে দিছিল ?

(c) **The Azamgarh Proclamation, 25 August, 1857**

Section III — Regarding Public Servants. It is not a secret thing, that under the British Government, natives employed in the civil and military services have little respect, low pay, and no manner of influence ; and all the posts of dignity and emolument in both the departments are exclusively bestowed on Englishmen,.... Therefore, all the natives in the British service ought to be alive to their religion and interest, and abjuring their loyalty to the English, side with the Badshahi Government, and obtain salaries of 200 and 300 rupees a month for the present, and be entitled to high posts in the future...

- (i) Who issued this proclamation and to whom ? 2
- (ii) What was the Badshahi Government referred to here ? 1
- (iii) Why were the public servants asked to join them ? 3

আজমগড় ঘোষণা পত্ৰ, 25 আগষ্ট, 1857

দফা 3 - ৰাজসেৱকসকলৰ প্ৰতি : এইটো কোনো গুপ্ত কথা নহয় যে ব্ৰিটিশ চৰকাৰৰ অধীনস্থ অসামৰিক আৰু সামৰিক সেৱাত কৰ্মৰত থলুৱা লোকসকলৰ সন্মান আৰু বেতন

অতিসামান্য আৰু একেবাৰেই প্ৰভাৱহীন ; আৰু দুয়োটা বিভাগৰে উচ্চ সন্মান আৰু বেতনৰ পদবোৰ একচেটিয়াভাৱে ইংৰাজসকলকে সঁপি দিয়া হৈছিল গতিকে ব্ৰিটিশৰ সেৱাত কৰ্মৰত থলুৱা লোকসকলে ব্ৰিটিশৰ প্ৰতি আনুগত্য ত্যাগ কৰি নিজৰ ধৰ্ম আৰু স্বাৰ্থৰ হকে থিয় দিয়া উচিত আৰু বাদশ্বাহী চৰকাৰৰ পক্ষ লৈ সদ্যহতে মাহেকত 200 আৰু 300 টকাৰ বেতন গ্ৰহণ কৰি ভৱিষ্যতে উচ্চ পদবীবোৰৰ বাবে যোগ্য হৈ উঠিব লাগে

(i) কোনে আৰু কাক এই ঘোষণাপত্ৰ জাৰি কৰিছিল ?

(ii) ইয়াত বাদশ্বাহী চৰকাৰ বুলি কোনখন চৰকাৰৰ কথা কোৱা হৈছে ?

(iii) চৰকাৰী চাকৰিয়াল সকলক কিয় তেওঁলোকৰ লগত যোগ দিবলৈ কোৱা হৈছে ?

Or/ অথবা

"Without a shot being fired"

This is what Moon wrote :

For over twenty-four hours riotous mobs were allowed to rage through this great commercial city unchallenged and unchecked. The finest bazaars were burnt to the ground without a shot being fired to disperse the incendiaries (i.e. those who stirred up conflict). The District Magistrate marched his (large police) force into the city and marched it out again without making any effective use of it at all...

(i) What was the cause of this riot ? 2

(ii) Why could not the riotous mob be challenged ? 2

- (iii) What measures the police and the administrators should have taken against the wrongdoers? 2

বিনা গুলীত জুই

মুনৰ লেখনিৰ পৰা

এই বৃহৎ বাণিজ্যিক নগৰখনত প্ৰায় চৌবিশ ঘণ্টা ধৰি হিংসাত ব্যস্ত মানুহৰ দলবোৰে একো প্ৰত্যাশন আৰু বাধাৰ সন্মুখীন নোহোৱাকৈ ভয়ানকৰূপে আলোড়িত কৰি ধবংসলীলা চলালে। আটাইতকৈ ধুনীয়া বজাৰবিলাক জুইত জ্বলি ছাই হ'ল, তেওঁলোকক আঁতৰাই পঠিয়াবলৈ আনকি এটা বন্দুকৰ গুলী নুফুটিল। জিলাৰ হাকিমে বৃহৎ পুলিচ বাহিনীলৈ নগৰখনত পদ-চালনা কৰিলে আৰু পুলিচক সাৰ্থকভাৱে একো কামত নলগালে।...

- (i) এই হিংসাৰ কাৰণ কি ?
- (ii) এই হিংসাত্মক কাৰ্যক কিয় প্ৰত্যাহবান জনাব পৰা নগ'ল ?
- (iii) পুলিচ আৰু প্ৰশাসক সকলে হিংসাত লিপ্ত লোকসকলৰ বিৰুদ্ধে কি ব্যৱস্থা লোৱা উচিত আছিল ?

5. Draw a map of India and mark the following places : 3+3=6

Guwahati, Jorhat, Benares, Delhi, Kanpur and Mumbai.

ভাৰতবৰ্ষৰ এখন মানচিত্ৰ আঁকি তলত দিয়া ঠাইবোৰ দেখুওৱা :

গুৱাহাটী, যোৰহাট, বাৰানসী, দিল্লী, কানপুৰ আৰু মুম্বাই।

Or/ অথবা

In what way did Mahatma Gandhi transform the nature of the national movement? 6

জাতীয় আন্দোলনৰ প্ৰকৃতি মহাত্মা গান্ধীয়ে কি উপায়েৰে পৰিৱৰ্তন কৰিছিল ?

— x —